

### BV20.0089

Datum vergadering : 2 juni 2020

#### Digitaal aanwezig via Teams

##### Commissieleden:

Leefbaar 3B : Wouter Hoppenbrouwer, Jan Pieter Blonk, Georgine Zwinkels  
VVD : Mauriel van As, Eric Kampinga, Matthijs Machielse  
CDA : Hans van der Stelt, Charles van Harn  
WIJ Lansingerland : Jan Jumelet, Jan Alsemgeest  
CU : Kees-Willem Markus, Arjen Hofman  
D66 : Michiel Muis, Ronald van der Stad  
GroenLinks : Ivana Citterbartova, Menno Duk  
PvdA : Petra Verhoef, Valmir Xhemaili

Wethouders : Kathy Arends en Ankie van Tatenhove

#### Aanwezig in de raadszaal

Voorzitter : Nelleke Bouman  
(Commissie)griffier : Karin Koemans en Marijke Walhout

#### Afwezig

Leefbaar 3B : Henk Meester  
Wethouder : Simon Fortuyn

### 1. Opening en mededelingen voorzitter

De voorzitter, om 20.00 uur: Volgens mij is het acht uur en gaan we weer van start met de commissie op 2 juni. Voor we gaan beginnen is het ritueel toch even: wie hebben we allemaal aan de andere kant van de lijn.

De heer Hoppenbrouwer, de heer Blonk, mevrouw Zwinkels, de heer Van As, de heer Machielse, de heer Van der Stelt, de heer Van Harn, de heer Jumelet, de heer Alsemgeest, de heer Markus, de heer Hofman, de heer Muis, de heer Van der Stad, de heer Duk, mevrouw Citterbartova, mevrouw Verhoef, de heer Xhemaili: aanwezig.

Dan ook een heel hartelijk welkom voor de wethouders, mevrouw Arends en mevrouw Van Tatenhove. De vraag is of wethouder Fortuyn aan zal haken, maar daar kom ik op terug bij de vaststelling van de agenda. De heer Meester heeft zich afgemeld, daar is de heer Hoppenbrouwer voor. Ook degenen die hebben afgestemd op deze commissie ruimte: u allen een hartelijk welkom voor deze avondsessie.

Toch een paar bijzonderheden, ook refererend aan de vorige commissievergadering van mei. We gaan dit weer leuk digitaal doen en deze vergadering van de commissie ruimte weer gesplitst in twee avonden, dat heeft u allemaal kunnen lezen. Dus vanavond en op 8 juni vanwege een toch wel fors aantal onderwerpen. In mei heb ik nog even kort aangehaald welke spelregels er allemaal zijn. Nog even heel kort. Spreken gaat via de voorzitter. Als u niet aan het woord bent, zet u uw microfoon op mute. Zodra u van mij het woord krijgt, zet u hem weer aan. De volgorde van sprekers zal ik bepalen en dat zult u aan het begin van de sessie horen hoe ik dat ga doen, dan kunt u daar rekening mee gaan houden, wanneer u aan de beurt bent. Tijdens de eerste termijn geen interrupties. Als er problemen zijn met de verbinding, dan meldt u zich even bij de griffie. Ook een zeer belangrijk punt: mocht u een vraag hebben, dan kunt u zich melden met een ? dan wel, als er een ander punt is, met de code S.

### 2. Insprekers

Er zijn geen insprekers.

### 3. Vaststelling verslag vorige vergadering d.d. 12 mei 2020

De voorzitter: Ik kijk even naar de linkerzijde, naar de griffie, of er nog wijzigingen op gekomen zijn. Nee? Dan is bij deze het verslag vastgesteld.

#### 4. Vaststelling agenda en inventarisatie rondvragen

De voorzitter: U ziet op de agenda bij punt 7a, actualiteiten uit het college, staan. Wij hebben vanmiddag laat de actualiteiten uit het college ontvangen. Ik heb het niet gelezen en misschien u ook niet. Ik stel voor om agendapunt 7a over te hevelen naar maandag 8 juni. Mocht ik daar geen reactie op krijgen tussentijds, dan ga ik ook de heer Fortuyn melden, dat hij niet hoeft aan te haken op deze vergadering. Maar mocht u zeggen: ik wil er toch nog iets over weten, dan hoor ik dat graag, want dan kan de griffie nog iemand bellen. De heer Duk, GL: Ik zou graag wel willen vragen of wethouder Fortuyn bij de volgende vergadering dan mijn vragen uit een vorige commissievergadering over de zonnepanelen zou willen beantwoorden. De voorzitter: De zonnepanelen, die vraag staat nog. Het verzoek wordt doorgeleid naar de heer Fortuyn. Verder nog iemand over dat agendapunt? Dan halen we het eraf en sluiten we het door naar 8 juni. Ik zie niemand reageren, dan doen we 7a de volgende keer.

#### *Inventarisatie rondvraag:*

De heer Muis, D66: Ik heb een rondvraag, niet aan het college, maar aan de commissie zelf en gaat over updates rond corona. Het kan bij de rondvragen, maar ook bij de agenda, wat u wil. De voorzitter: Bij de rondvraag.

#### 5. *Bespreekpunten:*

Er zijn geen bespreekpunten.

#### 6. *Stukken ter advisering aan de raad:*

##### 6.a *Nota Uitgangspunten en Ontwikkelstrategie Omgevings-visie Lansingerland.*

De voorzitter: Even terug in de tijd. Het heeft een lange geschiedenis, deze omgevingsvisie en alle nota's die wij in de tussentijd gekregen hebben. Ik moet zeggen: we hebben met veel verve, als raadsleden, als commissieleden, als klankbordgroep, de nodige sessies gehad met denktanks, partners en burgers. Er zijn dialoogavonden geweest, een hackaton met onze jeugd. In de tussentijd is er een heleboel gepasseerd. Ook niet vergeten, dat we nog een burgerpeiling hebben gehad. En toen was het 16 maart. Ik had het genoeg, dat ik met vakantie was, maar helaas, u had zich allen voorbereid, maar toen kwam corona. In maart ging het niet meer door. Er werd gezegd: zullen we toch maar weer een aantal zaken, die op de rails staan, ter harte nemen. Dat heeft ertoe geleid dat we nu voor vanavond de nota uitgangspunten en de strategie staat. Afgelopen vrijdag heeft u nog een brief gekregen van het college, waarin gemeld staat dat e.e.a. is uitgesteld tot 1 januari 2022 waarschijnlijk. Maar laat onverlet dat wij en het ambtelijk apparaat en degenen die zich ermee bezig houden toch nu verder kunnen met dit geheel. Het zou prachtig zijn als wij deze stukken kunnen behandelen en dat het in de raadsvergadering van juni verder afgetikt zou kunnen worden, opdat het daarna weer doorgegaan kan worden. U weet dat e.e.a. niet aan verandering onderhevig is geweest, maar dat het uitstel o.a. zat in de automatisering. Dat is een forse klus en daar mogen ze zich in Den Haag nog over gaan buigen. De nota uitgangspunten en ontwikkelstrategie, we hebben nu één grote nota en die gaan we vanavond behandelen. Dat doe ik in de volgorde van de grootte van de fractie, ik begin bij L3B. Ik moet nog even kijken of ik een ieder aan de 5 minuten in de eerste termijn en 3 minuten in de tweede termijn kan gaan houden, aangezien de griffie een heel eind bij mij vandaan zit, maar volgens mij moet dat gaan lukken. We gaan het gewoon proberen, ik heb er goede moed op. We gaan starten met de fractie van L3B.

De heer Hoppenbrouwer, L3B: Bij de eerste lezing van dit stuk wordt L3B zeer gelukkig. Immers, wij herkennen onze idealen in het voorliggende voorstel. En dat is niet echt verrassend als je als partij al 10 jaar bestuursverantwoordelijkheid draagt, is het ook logisch dat die visie en missie zijn plek krijgen. Schoon, heel en veilig als voorwaarde voor een leefbare samenleving. Bereikbaarheid, waaronder een sluitend netwerk openbaar vervoer, behoud van de dorpskernen en het karakter, de medezeggenschap van inwoners en betaalbare en bereikbare woningen, lezen wij op diverse plekken in de nota terug. Ook onderwerpen die in het burgerpanel naar voren zijn gekomen, sluiten aan bij onze inzet. Maar toch een aantal momenten van reflectie. Ik begin even bij de ambities. Het voorliggende stuk leest wat ons betreft luchtig en plezierig, maar in de uitwerking schommelt het volgens ons nog wel tussen de macro en micro onderwerpen. Zo zijn er voorbeeldjes als: er ligt een hoge druk bij de mantelzorger, het zorgen voor goede woonvoorzieningen voor buitenlandse medewerkers, het palenbeleid is in de maak. We vinden eigenlijk dat dat soort kleine micro zaken zouden moeten worden geskipt uit deze voorzet. We zouden er ook voor willen pleiten om, ondanks uw voornemen om het in de raad te behandelen, toch nog één keer die klankbordgroep bijeen te roepen om dit soort zaken nog even de revue te laten passeren. Dan de realiteitszin als het om ambities gaat. De ambities zijn overigens helder, maar niet altijd realistisch. Als je bijvoorbeeld kijkt naar het beschermen van onze dorpsgezichten en linten. Naar onze bescheiden mening is de praktijk inmiddels achterhaald. We hebben inmiddels hoogbouw geïntroduceerd ten koste van het dorpsgezicht. En het tweede: de linten worden nu zo vol gebouwd, volgens mij is er over het

historische lint straks alleen nog maar bij de historische verenigingen te lezen. Wat ik al zei: de ambities zijn helder, maar de vragen die we hebben, zeker in het kader van duurzaamheid: binden we ons niet teveel vast met de kennis van nu? Een paar jaar geleden waren biomassa centrales de meest ideale duurzame manier van warmte opwekken. Nu zijn de meningen inmiddels aan het schuiven. Ik heb er onvoldoende verstand van, ik zeg het heel eerlijk, maar hetzelfde geldt voor het benadrukken van biodiversiteit. Het stuk komt daar een paar keer op terug. Op dit moment is dat misschien ideaal, maar is dat ook over een aantal jaren zo? Misschien is het verstandiger om globaler de ambities van duurzaamheid te beschrijven. Ik kijk ook nog even naar van gas los. Iedereen is er heilig van overtuigd en dat begint nu ook te schuiven. Dus dat is wat ik toch mee wil geven aan de commissie en aan de werkgroep. Dan even naar de koersen, die we hebben aangekondigd. Wij zouden heel graag willen dat de functie van het centrum Bleiswijk, die komt niet in de visie voor. Als ik kijk naar Berkel en Bergschenhoek, dan wordt daar heel duidelijk geformuleerd wat voor functie het heeft. Dus wij stellen voor om in de nota op te nemen, dat het centrum van Bleiswijk een lokale functie heeft. Dan even het bouwen van de 5-7.000 woningen, die we nog hebben. Het klopt inderdaad, maar we willen toch wel graag benadrukken dat we ons realiseren dat we niet alleen voor onszelf bouwen, maar dat we toch de nadruk leggen op zoveel mogelijk bouwen voor onze eigen inwoners. Dan de beschrijving van de linten en de buurtschappen. Die moeten we toch ook nog eens een keer tegen het licht houden. Want de Kruisweg wordt beschreven als een identiteitsdrager met de ontwikkeling voor ruimte en kenmerkende structuren en doorzicht naar het open landschap. Als ik daar vandaag toch ook weer langs rijd, dan denk ik: ja, hoe realistisch is dat? Want dat kunnen we gewoon niet waar maken. Laten we anders afspreken als raad, dat de toekomstige versterking van het unieke deel van Kruisweg, dat we daar gewoon mee stoppen. Elke ontwikkeling die daar komt ten koste van de buurtschap, laten we daar een halt op toeroepen. Verder pleiten wij ook nog voor iets meer aandacht voor de omgeving rondom de rijks- en gemeentemonumenten en cultureel erfgoed. Ik heb het niet 1,2,3 terug gezien, maar ik zou er ook voor willen pleiten, als er een gebouw is, dat er ook in die context, van de historische context, dat die behouden blijft. Ik ben ook heel erg nieuwsgierig naar de reactie van de wethouder daaromtrent en datzelfde geldt overigens ook voor de Kruisweg. Dan ben ik bijna aan mijn 5 minuten, vrees ik. Dan zou ik toch nog wel één dingetje willen weten. Wat is nu de koers van de Lange Vaart in Bleiswijk? Op blz. 2 en 14 wordt gesproken over het behoud van de open ruimte en op blz. 12 wordt woningbouw gesuggereerd. Graag vernemen wij van de wethouder wat nu daadwerkelijk de koers is. Om te voorkomen, dat ik helemaal uit de band loop, zou ik graag ook aandacht willen voor Rotterdam The Hague Airport. Komt nu niet in de notitie voor en ik denk dat wij een uitspraak moeten doen m.b.t. wat wij daarmee willen. Verder zouden wij toch nog wat aandacht willen schenken, wat ook in de commissie samenleving speelt: we hebben verpleegtehuizen en we willen langer thuis blijven wonen, maar wat is nou die tussenvorm? Dat zien wij in deze nota niet terug, maar dat zouden wij eigenlijk wel opgenomen willen hebben. En ook de nieuwe woonwijk, althans, dat is de aanname, Bleizo west. Daar hebben we het ook niet over. Misschien is het wel handig om daar in ieder geval iets over te zeggen, nog even los van dat het te vroeg is om te zeggen welke kant het op gaat, maar die ontwikkeling wordt niet genoemd en welke kant het op gaat. Ik vind wel dat dat aangepast moet worden. Voor de rest weet ik dat ik uit de pas loop, dus ik pas nu even. Ik ga stoppen.

De heer Van As, VVD: We hebben een aardig proces al doorlopen met elkaar, samen met alle partijen, de klankbordgroep, nog veel waardevoller met de inwoners, er is een burgerpeiling geweest, zoals de voorzitter al aanhaalde. Ik wil ook de succesvolle pilot in Bleiswijk nog zeker aanhalen. Dat was heel erg mooi, de uitkomsten. Het product dat er ligt, mag er ook zijn. Ik ga niet allemaal aanhalen en herhalen wat er allemaal heel goed is uitgewerkt. Er ligt gewoon een heel goede basis voor de verdere uitwerking van de omgevingsvisie. Een visie, die wat ons betreft, op hoofdlijnen moet zijn en moet blijven. Dat is wel even een belangrijk kernpunt. Voor vanavond beperk ik mij even tot een aantal punten, waar wij vragen of opmerkingen over hebben. Met de komst van de omgevingsvisie worden heel veel verschillende wetten vervangen. Daardoor wordt het straks eenvoudiger, is er veel meer ruimte voor inbreng vanuit onze inwoners en bedrijven zelf. We moeten dan de kaders dus wel goed blijven neerzetten en ook voldoende ruimte bieden. Hier en daar is toon nog wel erg veel dat de gemeente bepaalt dat onze inwoners bijvoorbeeld gebruik moeten maken van fiets en OV en de auto naar de achtergrond. De focus ligt heel sterk op de fiets en OV, maar vergeet de wens en soms ook de noodzaak van veel van onze inwoners niet om ook een auto te hebben en kunnen gebruiken. Het OV is ook lang niet overal in onze gemeente goed bereikbaar en het is ook niet altijd toegerust, als het bereikbaar is, op de drukte. Ik noem even de E-lijn op dit moment. Er moet nog best wat gebeuren. En de auto is dan een goede mogelijkheid om mobiel te zijn en blijven. Wanneer OV en fietsbereikbaarheid goed geregeld zijn, zullen mensen vanzelf wel overstappen, dus zorg daar voor. Dat willen we mee geven. Het is heel erg belangrijk om de ruimte te laten voor de keuzen. Dus de keuze om met het OV te gaan, met de fiets, maar ook de keuze om eigen vervoer, de eigen auto, te mogen gebruiken. Vooral samengevat hier: houd ruimte voor ontwikkelingen. We zien in de huidige crisistijd, dat meer mensen gebruik maken van hun auto als vervoer, om te voorkomen dat ze met het OV met veel mensen in een kleine ruimte zitten. De vraag is

wel: is dat dan niet blijvend veranderd? We weten het nog niet. Dit laat maar zien dat je ruimte moet laten voor ontwikkelingen, ook die je nu nog niet voorziet. Nog even terug komend op de fiets en OV als alternatieven: daar kunnen wij ons wel heel goed in vinden, maar die alternatieven moeten wel heel goed geregeld zijn. Daar wil ik nog wel op aanvullen, dat versterking van fietsnetwerken mag er best nog steviger in komen. Dan noem ik als voorbeeld de lange afstandsroutes. Meneer Fortuyn is er nog niet, maar die heeft het al een paar keer toegelicht. Daar vindt veel overleg over plaats. Wat ons betreft mag dat er nog steviger in komen, zodat het ook een waardig alternatief vormt, zodat de beoogde lijn, die er nu in zit, ook wordt bereikt, maar op een iets andere manier. Dus stimuleren: ja. Dwingen: nee. Houd blijvend rekening met de vragen en wensen van al onze inwoners en ook onze toekomstige inwoners. Wat betreft de ruimte voor toekomstige ontwikkelingen. Daar lees je nu in het stuk als voorbeeld de inzet op laadpalen en elektrische auto's. Met de kennis van nu zien we al dat er ook ontwikkelingen verwacht zouden kunnen worden op het gebied van waterstof. Misschien met gebruikmaking van het bestaande gasnetwerken. Deze ruimte is of lijkt er nu niet te zijn. Het vergelijk wil ik dan wel maken met bijvoorbeeld de spaarlamp. Dat was in het verleden een heel goed idee, dat moesten we allemaal doen, dat werd ook enorm gestimuleerd. Inmiddels is dat alweer achterhaald door de veel betere LED-lamp. Houd die ruimte, dat vinden we heel erg belangrijk. Er resten ons nog enkele vragen. Wat we nu nog niet terug hebben gelezen in de stukken, of terug zien, is: hoe past deze nota in de visie van provincie, waterschap, onze buurgemeenten, RTHA? Daar zijn we erg benieuwd naar, een reactie van de wethouder. We moeten ons vooral niet laten verrassen, in goede samenhang met onze omliggende gemeenten en andere organisaties komen tot een visie die staat en die ook haalbaar is. En een tweede vraag: is er naast deelauto's ook gedacht aan deelscooters en deelfietsen? Dat kan misschien nog wel wat breder bekeken worden en biedt misschien nog wel perspectief. Samengevat: een hele mooie nota, waar we in grote lijnen achter staan, met het verzoek vanuit de VVD om ruimte te laten voor toekomstige ontwikkelingen, kader het vooral niet nu teveel in, ga niet teveel in op de details, maar stimuleer gedrag en beperk de keuzes van onze inwoners, de toekomstige inwoners, niet nu al meteen vooraf. Dank u wel.

De heer Van Harn, CDA: De CDA-fractie complimenteert de wethouder met de voortvarendheid waarmee zij vanaf medio 2019 deze nota heeft opgepakt. Deze nota is de kapstok voor toekomstig beleid en initiatieven. In het voorbereidingstraject zijn veel partijen betrokken geweest en in totaal hebben meer dan 1.000 respondenten hun mening gegeven, waaronder de raadsklankbordgroep, waar ik zelf onderdeel van mocht zijn. Uit het burgerpanel kwam naar voren dat de burgers de termen groen, dorps, wonen, rust, bereikbaarheid zeer belangrijk vinden. Deze termen zouden zo uit het CDA-verkiezingsprogramma gekopieerd kunnen zijn. Er staan een paar kleine foutjes in de versie van februari, die we hebben ontvangen. Dat komt volgens mij omdat de planning van het proces omgevingsvisie niet is aangepast aan de gevolgen van de coronacrisis. Zo heeft het kabinet de omgevingswet inmiddels doorgeschoven, wat de voorzitter ook al zei, naar 1 januari 2022. Ook heeft de raadsklankbordgroep omgevingsvisie in april niet plaats gevonden. Het CDA zou willen dat er meer aandacht komt in de nota voor huisvesting van arbeidsmigranten. We lezen in de nota dat de hoogwaardige glastuinbouw de ruggengraad is van de lokale economie en dat deze sector erg afhankelijk is van buitenlandse werknemers. En we weten ook dat de grote bedrijven als Zalando, Jumbo, Hoogvliet, Dirk, Hello Fresh zich gaan vestigen of zich hebben gevestigd en al deze bedrijven zullen veel arbeidsmigranten te werk stellen. Echter, de huisvesting van die arbeidsmigranten, die dagelijks in Lansingerland werken, laten wij tot nu toe vooral over aan andere gemeenten. Wij menen, dat bij toekomstig beleid ook een goede oplossing hoort voor huisvesting van arbeidsmigranten binnen Lansingerland. We hebben deze dagen ook wel om ons heen gehoord wat corona kan doen wanneer arbeidsmigranten slecht gehuisvest zijn. Ik denk aan de slachterijen en vleesverwerkende industrie. Het CDA is positief over het feit dat de groenstrook tussen de Chrysantenweg en de Lange Vaart, nu nog landbouwgrond, voor de toekomst behouden zal blijven en in de toekomst wellicht een onderdeel gaat vormen van de groenstrook naar de Rotte. Met betrekking tot de woningbouwopgave, zoals vermeld in hoofdstuk 2, worden met name Wilderszijde en Westpolder Bolwerk genoemd. De CDA-fractie mist hier de aandacht voor Bleiswijk. De resultaten van het woononderzoek Bleiswijk van 2019 zijn bekend. Daaruit blijkt dat in Bleiswijk dringend behoefte is aan appartementen voor senioren en starters en dat woningen voor jonge gezinnen een meer dan welkome aanvulling zou zijn. Wat bereikbaarheid en openbaar vervoer betreft twee belangrijke kernwoorden, die de komende tijd aandacht vragen. De N209 kent een zware verkeersbelasting. Als gevolg daarvan zijn de veiligheid en doorstroming in het geding. Hier moeten we aandacht voor blijven vragen. Zo ook de bereikbaarheid van station Lansingerland Zoetermeer en de bedrijventerreinen. Hier is verdere optimalisatie en fijnmazigheid noodzakelijk. Hier wil ik het bij laten. Dank u.

De heer Jumelet, WIJ: De complimenten in de eerste plaats voor het proces, maar ook voor het voorliggende stuk, de nota van uitgangspunten. Wij gaan ervan uit, dat de nota van uitgangspunten, wat uiteindelijk leidt tot een visie, op hoofdlijnen zal zijn te zijner tijd. De opgemerkte details hebben wij ook gelezen en wij gaan ervan uit, dat de visie uiteindelijk veel meer op hoofdlijnen zal zijn dan deze nota van uitgangspunten. Het tweede punt is dat wij uitgaan van het denkkader, dat we vertrekken

vanuit het heden richting 2040. Niet alleen conserveren, maar we moeten ook met dit stuk gelijk geschiedenis gaan schrijven als raad en als gemeente, dus in die zin niet alleen conserveren. Dan heb ik het over bouwen, ontsluiten, energietransitie, klimaatadaptatie et cetera. Allemaal grote onderwerpen, waarmee we straks met de visie in de hand echt stappen kunnen maken en moeten maken. Ik wil graag op 4 punten inhoudelijk ingaan. Over de bereikbaarheid. Op blz.39, de bereikbaarheid OV vanuit Lansingerland richting omliggende plaatsen of andersom uiteraard. In het stuk op blz. 39 wordt aangegeven dat de metro E-lijn erg succesvol is, maar deze zit vaak erg vol. We hebben al eerder opgemerkt, ook bij andere onderwerpen, dat dit een zorg is. Als ik dan even terug ga naar blz. 23 van de nota van uitgangspunten, dan geeft het stuk aan bij goede bereikbaarheid, metrolijn E en de ZoRobaan en station Lansingerland Zoetermeer zijn de basis van een stevig openbaar vervoernetwerk. Wij vinden het jammer, dat in de uitgangspunten voor de visie niet meer ambitie is neergelegd dan wat er nu ligt. Eigenlijk gaan we voort op de bestaande lay-out van de OV verbindingen, die Lansingerland ontsluiten naar Rotterdam, Den Haag, Utrecht et cetera. Wij hadden eigenlijk in het stuk zelf wat meer ambitie willen zien om die ontsluiting verder vorm en inhoud te geven en ons niet beperken tot de lijnen, zoals ik net noemde, die staan genoemd ook in het stuk. Collega Van As gaf aan rondom het autoverkeer, daar zijn we het in die zin ook mee eens, dat de ontsluitingen die er nu zijn rondom de N209, N470 et cetera, langzamerhand ook wat zorgwekkend worden als het gaat om capaciteit. Dat zal misschien nog wijzigen op het moment dat de A16 is aangelegd, maar we hebben eerder al onze zorgen uitgesproken met elkaar over het onderliggende wegennet. Ook daarbij moeten we dit vervoermiddel niet vergeten. Wat ons betreft is het en en. Dus goede openbaar vervoerverbindingen, maar ook goede verbindingen over de weg, voor autoverkeer, maar ook voor de fiets, om Lansingerland bereikbaar te houden om mensen naar hun werk te kunnen laten gaan. Het tweede punt: de tuinbouw. Wij zitten toch nog een beetje in het stuk dat enerzijds het productieverhaal heel erg terug komt, anderzijds ook wel de ontwikkelingen binnen de tuinbouw, het ontwikkelen van producten. Je ziet daar toch een toename van, dat we dat in Lansingerland wat meer zien. Wij vragen ons af wat dat nou betekent voor de visie uiteindelijk. En de onderliggende vraag is: hoe gaan we dat nou goed mogelijk maken, zodat bedrijven echt kunnen gaan investeren in die productontwikkeling en daar ook de ruimte voor krijgen. In een wat bredere zin dan nu opgenomen is. Een derde punt, dat werd al even genoemd, is Bleizo west. Wij zien in het stuk geen echte verbinding liggen richting Bleizo west, eventueel woningbouw bijvoorbeeld, maar ook niet als het gaat om kenniscluster. Op blz.37 wordt een aantal woninglocaties genoemd, Bleizo west ontbreekt daarbij. Misschien dat de wethouder daar eens op in kan gaan, of het wellicht daar ook genoemd zou kunnen worden. Tenslotte wordt er op blz.45 heel erg ingegaan op de sportiefste gemeente in 2030. Sport en bewegen voor alle leeftijden, maar wij missen daar de link naar de invulling van de openbare ruimte, want het hoeft allemaal niet georganiseerd te zijn op het voetbalveld of basketbalvelden, maar in de verdichting van wijken, wat je soms toch ziet plaatsvinden, en het geen ruimte meer bieden aan jeugd en jongeren om daar te sporten of te spelen. Dat missen we eigenlijk, een ouderwets trapveldje, voor zover ze ouderwets zijn. Dat zouden wij toch nog een keer nadrukkelijk onder de aandacht willen brengen, zodat het bewegen van jongeren en kinderen ook in de wijk kan blijven plaats vinden, dat het niet altijd hoeft plaats te vinden op sportvelden of georganiseerde locaties. In hoeverre kan je daar in de wijken toch nog wat meer aandacht voor krijgen? Dit was inderdaad het laatste, ik had 4 punten en dit was het vierde punt.

De heer Markus, CU: Wat ons betreft een prima stuk, waarin we veel van onze standpunten over hoe Lansingerland er uit moet zien, terug zien. Punten als zichtbaarheid en kwaliteit van groen- en waterstructuren, biodiversiteit, aandacht voor onze cultuurhistorie, inzet om de transitie van de auto naar andere vervoersmiddelen vorm te geven, een uitdagende buitenruimte om in te bewegen, mijn voorganger had het er ook al over, en zo kan ik nog wel even door gaan. Wat betreft de CU ligt er een prima basis om aan Lansingerland te bouwen de komende jaren, maar ook een stuk waaraan veel inwoners hun input hebben gegeven. Dat is een mooi iets, want het is tenslotte een visie van ons allemaal. Er zijn al heel veel punten aangehaald. Een paar zaken die wij nog even willen benoemen. Als wij het goed begrijpen is de visie een kader waaraan een op te stellen omgevingsplan moet voldoen. Naar aanleiding daarvan toch een paar vragen. In hoofdstuk 3 worden allerlei ontwikkelopgaven benoemd. Dit zijn herkenbare opgaven wat ons betreft, alleen, ze zijn niet altijd als een opgave geformuleerd. Dan is het voor ons wel een beetje lastig: hoe gaan we dat zo meteen bekijken als we verder in het proces zitten om ook verder te bekijken of alles is opgenomen. Zo zijn er voorbeelden te noemen. Zo staat er als ontwikkelopgave: de N209 is en blijft wellicht kwetsbaar. Dat is een constatering en geen opgave, volgens mij moet dat wat actiever neergezet worden om aan te geven wat de opgave is, die we daar hebben. Dat geldt bijvoorbeeld ook voor cultuurhistorische elementen: er staat dat de herkenbaarheid onder druk staat. Ook dat is een constatering en geen opgave. Zo kan ik nog wel even doorgaan. Ik denk dat het goed is om daar nog even kritisch naar te kijken, om dat goed met elkaar neer te zetten, dat er een duidelijk toetsingskader voor ons ligt. Een ander punt, dat wij belangrijk vinden, heb ik even ontwikkelopgave genoemd. Er zijn echt ontwikkelopgaven die strijdig met elkaar zijn. Hoe gaan we daar met elkaar mee om? Ik noem even de biodiversiteit. Stel dat we de N209 willen verbreden en dat gaat

ten koste van de prachtige biodiverse berm. Volgens mij gaat er dan iets niet helemaal goed in de ontwikkelopgave, dus ik denk dat we ook daarnaar moeten kijken, hoe we daar in de toekomst vorm aan gaan geven met elkaar. Dat zijn eigenlijk onze belangrijkste punten. Heel veel inhoudelijk herkenbaar, ik denk een prima kader om in de toekomst mee te gaan, maar verder in de ontwikkeling belangrijk hoe we nou met de ontwikkelopgaven om gaan en of we die actief gaan opschrijven en hoe we omgaan met tegenstrijdige opgaven. Dit was onze bijdrage.

De heer Muis, D66: In maart hebben we natuurlijk al 2 avonden over deze stukken gesproken. Alleen, de raadsvergadering ging niet door. Ik las ook in de brief van het college dat er niets aan de stukken is gewijzigd, die vanavond voorliggen. Zelfs de datum van de raadsbesluiten staan nog op 26 maart. We gaan ervan uit, dat dat nog wordt aangepast. De heer Van Harn haalde dat ook aan: de planning moet dan natuurlijk ook worden aangepast, maar daar gaan we gewoon zonder meer van uit. In maart hebben we onze waardering al uitgesproken voor het proces, dat is doorlopen met de raad en de raadsklankbordgroep en alle activiteiten met bewoners en stakeholders. We vonden dat toen, en nu nog steeds, een goed voorbeeld van doordachte participatie. Ook de burgerpeiling. Iedereen heeft er wel aan gerefereerd. Je kunt eruit halen wat je eruit wilt halen. Het sluit aan bij wat wij allemaal graag zien in de gemeente. Het geeft ook wel heel duidelijk aan, waar nog aan gewerkt moet worden. De groenvoorzieningen, duurzaamheid, wonen, vooral voor ouderen en jongeren, verkeersveiligheid, leefbaarheid, geluidsoverlast, meer activiteiten voor de jeugd en sociale cohesie. Volgens mij kunnen we elkaar daar heel goed in vinden op die punten. Dus wat ons betreft, staan de opgaven en uitgangspunten nog steeds. Ik heb me wel laten inspireren door een aantal voorgaande sprekers, omdat het inderdaad wel erg lijkt op een verkiezingsprogramma en af en toe zou je willen dat er gewoon iets gesteld wordt. Niet hoe we die situatie zien of dat we er aandacht voor moeten hebben, maar: we kiezen ervoor om gewoon nog meer in te zetten op fiets, OV, deelauto/scooters, omdat alleen de auto niet haalbaar is in Lansingerland, want dan gaan we vast lopen. Het zou in de uitwerking wel een tandje scherper mogen. Een aantal partijen heeft daar ook aan gerefereerd. Ik denk dat dat helpt voor de uitwerking straks. Een ander punt, wat we ook in maart hebben gemaakt, maar dat is alweer 3 maanden geleden, is de participatie. We zijn heel blij met het participatietraject om te komen tot die visie, alleen, het gaat straks natuurlijk ook om: hoe gaan we bij projecten en plannen om met participatie? Dat wordt natuurlijk ingewikkeld. Nu hebben we dat de afgelopen tijd niet altijd op de meest, hoe zal ik het netjes zeggen, op de meest charmante manier gedaan bij een aantal projecten, waar burgers achteraf gehoord werden. Dat is wel iets wat we, als we ermee gaan werken, als raad een visie op moeten hebben, hoe we dan die participatie opzetten. Nu is er met heel veel tijd en energie en inzet een heel goed participatietraject gevolgd, maar dat houdt dus niet op bij het vaststellen in 2021 of 2022 van de visie, wat ons betreft. Dus we hebben daar een vraag over aan de wethouder. Komt die andere werkwijze, die andere manier van plannen maken met de samenleving, komt dat expliciet terug bij het ontwerp van de omgevingsvisie? Of moeten we dat in een ander document met elkaar beschrijven? Wellicht is dat ook wel een aardig onderwerp om in de raadsklankbordgroep verder over van gedachten te wisselen. Dank u wel.

Mevrouw Citterbartova, GL: Voordat ik begin aan mijn eigen bijdrage, heb ik een vraag aan de voorgaande sprekers. Ik begrijp dat we deze nota bespreken, omdat de raad over 2 weken die moet vaststellen. Ik heb van de voorgaande sprekers heel veel niet alleen reflecties op de kwaliteit van het stuk gehoord, maar ook heel veel aarzelingen en opmerkingen. Ik zou graag willen weten of dat opmerkingen zijn, die nog dit stuk moeten amenderen. Ik meen dat de heer Hoppenbrouwer zei, dat het terug moet naar de klankbordgroep en dat er aanvullingen gemaakt moeten worden. Dat is een vraag, die mijn collega's wellicht kunnen beantwoorden in de tweede termijn. Dat onze eigen bijdrage. We lezen in de raadsbrief dat we nu met vertraging van bijna 3 maanden eigenlijk hetzelfde document bekijken. En dat die vertraging aan de kwaliteit en uitgangspunten van het document niets afdoet, maar ik vraag me dat eerlijk gezegd af. Want als je kijkt bij bijvoorbeeld de resultaten van de burgerpeiling, dan vraag ik me af of de antwoorden nog steeds hetzelfde zouden zijn, wanneer de bevraging nu was gedaan. Kijk bijvoorbeeld naar de vraag aan burgers: wat zou je het minst snel aanpakken, als je het voor het zeggen had? De meeste panelleden zeggen: economie, 30%. Maar de coronacrisis heeft onze waardering van tal van onderwerpen tenminste onder een vergrootglas gelegd, maar misschien zelfs onherroepelijk veranderd. Zijn de opvattingen, die uit de burgerpeiling zijn gekomen nog wel coronaproef? De nota van uitgangspunten zelf zou ons inziens door diezelfde coronabril moeten worden bekeken. Bijvoorbeeld, in het nieuwe normaal is er nog meer vraag naar ruimte voor de fiets dan het al was. In de pijler 'verbonden in de metropool' zou dit naar onze mening beter tot uitdrukking moeten komen. Bij de stukken voor de commissie AB voor morgen staat een updatebrief van het college, waarin wordt gezegd dat we als gemeente moeten werken aan een nieuw toekomstperspectief en maatschappelijke en economische dilemma's tegen het licht van de anderhalve meter samenleving moeten houden. Maar dat is met dit niet gebeurd. Dus ik vraag me af hoe we dit gaan aanpakken. De nota adresseert veel onderwerpen die om aandacht vragen. Ik focus even op de pijler gezond samenleven. Hier zijn de zorgen voor een gezonde leefomgeving samengevat in één zinnetje: de gezondheid beschermen we door

gebiedsgerichte doelen van geluid, lucht en veiligheid. We hebben daar vaak over gesproken, er zijn vragen over gesteld, we maken ons daar kennelijk allemaal zorgen om. Wij vinden dat deze korte samenvatting te weinig weergeeft, dat het in Lansingerland best een issue is met de gecombineerde belasting die afkomstig is van de HSL, de drukke N209, het vliegveld en de toekomstige A16 Rotterdam. Dat je beter zoiets zou moeten opnemen in de trant van cumulatie van geluid en luchtvervuilingsbronnen in Lansingerland is een punt van zorg. We zetten alles in om een gezonde leefomgeving waar te maken en te beschermen, want anders creëer je een te rooskleurig beeld, dat niet strookt met de werkelijkheid. Zo zouden we nog veel meer opmerkingen kunnen maken. Het document dat voor ligt is aan de ene kant, naar mijn idee veel te hoog over en aan de andere kant te veel gedetailleerd. Dat gaat bijvoorbeeld over de inrichting van langs de Lange Vaart in Bleiswijk enzovoorts. Dit zie je vooral in het onderdeel 'koersen per deelgebied'. Maar al met al, dit document heet een nota van uitgangspunten, die kan ik er nog in vinden, maar ook de nota van ontwikkelstrategie, maar ik kan daar geen ontwikkelstrategie in ontdekken. Misschien zijn dat uitgangspunten voor ontwikkelstrategie, dat zou ik me nog kunnen voorstellen. Ik wil even de wethouder vragen naar wat de volgende stap moet zijn om verder te komen. Dank u wel.

De heer Xhemaili, PvdA: Na een brede inventarisatie, analyse en gesprekken met de samenleving, stakeholders, raadsleden en ambtelijke werkgroep, zijn de opgaven voor Lansingerland samengevat in de nota uitgangspunten. Deze brede aanpak doet ons deugd. Dat is al eerder benoemd door andere collega's van de commissie ruimte. De opzet voor de ambitie en gebiedsgerichte uitwerking is vervolgens uitgewerkt in de nota ontwikkelstrategie. Deze nota ontwikkelingspunten en ontwikkelstrategie tonen overeenkomsten met de vertelling zomaar een mooie zomerdag in Lansingerland 2030, die wij begin 2019 ter gelegenheid van ons 500<sup>e</sup> weekbericht publiceerden. Wat nu als raadsbesluit ligt, zo vertelde de PvdA-fractie Lansingerland al voor dit traject werd ingezet. Zo mooi, dat er nu ook aandacht is voor de mogelijk ruimtelijke opgave langs de landschappelijke N209. Het lint aan de N209 heeft verschillende ruimtelijke en verkeerskundige opgaven en verdient een kwaliteitsimpuls als één van de belangrijkste entrees van onze gemeente. Daarnaast blijft de N209 een kwetsbare weg met veel snelheids- en veiligheidsissues. En de oversteekbaarheid is ook nog een dingetje, wat aandacht geniet. Daarnaast zijn de parallelwegen voor de fietsers niet veilig genoeg, dus het doet ons deugd dat daar nu ook voldoende aandacht voor komt in deze uitgangspuntennotitie. Waar we ook wel heel erg content mee zijn, is dat op verschillende plekken in de nota wordt benoemd dat sociale woningbouw voor starters, senioren, middeninkomens huur en koop extra aandacht nodig hebben. Dat klinkt voor ons als muziek in de sociale oren. In onze gemeente is iedereen welkom om fijn te kunnen wonen. Ik hoor best wel vaak hier dat het alleen de bedoeling is om vooral te bouwen voor onze eigen inwoners. Wat de PvdA betreft niet alleen voor eigen inwoners, maar ook voor breder publiek in onze randgemeenten. Dus iedereen is welkom. Uit de brede consultatie blijkt dat de kracht van Lansingerland fijn wonen, betrokken ondernemers en vernieuwde wereldspeler, gezonde en sterke samenleving en afwisselende omgeving zijn. Met de voor ons liggende uitgangspunten en ontwikkelstrategie is een goede basis gelegd om aan deze krachten in de toekomst eer aan te doen. Wat wij als PvdA al voorzagen met een gevarieerd woonaanbod, groene omgeving, goede bereikbaarheid en hoog voorzieningsniveau. Dus het stads denken, maar dorps voelen. Dat gaat de kracht zijn van Lansingerland. Door deze brede consultatie is ook heel goed de opgave van Lansingerland in kaart gebracht, waar wij met zijn allen aan moeten werken. Complimenten aan het ambtelijk apparaat en de raadscollega's, die bij de consultatieavonden hebben gestaan. De afgelopen tijd is veel discussie ontstaan over de manier waarop wij in ons land met schaarse ruimte om moeten gaan. Dat biedt in deze nota genoeg perspectief om daar goed rekening mee te houden. Als het gaat om het bouwen van duizenden woningen, die noodzakelijk zijn, de infrastructuur, benodigde natuurontwikkeling, die hebben allemaal een plek gekregen in deze nota. Daarnaast, de Tweede Kamer nam begin dit jaar een PvdA-motie aan om na de volgende verkiezingen het ministerie van ruimtelijke ordening weer in ere te herstellen. De oproep voor een krachtige minister voor wonen wordt steeds sterker. Dat is een belangrijk aandachtspunt. Wij zien een nieuwe centralistische tendens ontstaan, die haaks staat op de decentrale aanpak van de omgevingswet. Het zou zomaar kunnen dat in de toekomst of in het komende jaar een nieuwe politieke maatschappelijke discussie ontstaat over hoe de omgevingswet zich hiermee moet verhouden. Hoe kijkt de wethouder daar tegenaan? Daarnaast werd ook al door collega's benoemd, dat we heel ver in de toekomst zitten te kijken met deze nota. Is het niet te ver in de toekomst kijken om dingen te kunnen bepalen hoe die zich ontwikkelen? Gezien het feit dat de coronacrisis nu ook al voor een shock heeft gezorgd op de zeer korte termijn. Dat kan in de toekomst weer gebeuren, maar dan met een ander soort crisis. Ook hebben collega's benoemd dat Rotterdam The Hague Airport en Bleizo west de nodige aandacht genieten. Wat de PvdA betreft, kunnen we ons daar in vinden. Dat zijn toch zeer belangrijke hups met veel ontwikkelingskansen. Als ik kijk naar Bleizo west, voor vooral kennis en wonen is daar een heel grote kans, maar die wordt nu nog niet optimaal benut. Bleizo west ligt tussen Den Haag, Rotterdam en Leiden in. Dat zijn toch kenniscentra, die wij kunnen bedienen vanuit onze logistieke manier van ligging. We zijn heel centraal gelegen, dus dat biedt kansen. Rotterdam The Hague Airport is ook een knelpunt, dat meer aandacht verdient in deze nota. Dank u wel.

## Beantwoording college

De voorzitter: Er zijn de nodige punten benoemd. Ik ga ze niet allemaal noemen, want ik ga ervan uit dat de wethouder meegeschreven heeft.

Wethouder Van Tatenhove: Ik zou bijna gebruik maken van uw aanbod. Als ik iets niet heb benoemd of beschreven of beantwoord aan het eind van mijn rondje, tikt u mij dan nog even symbolisch op de vingers. Ik begin eerst met het aanvaarden van de dank en ik speel die bal eigenlijk gelijk ook weer terug naar iedereen, die nu in deze commissie aanwezig is. Er is inderdaad veel werk verzet door de ambtenaren; ik weet dat zij allemaal thuis mee zitten te luisteren, dus die complimenten schuif ik naar hun door voor de inzet, betrokkenheid vanuit de verschillende afdelingen bij dit onderwerp. Maar ik speel de bal ook terug omdat het zonder u, als leden van de klankbordgroep, niet zo'n mooi en veelzijdig en compleet product geworden, wat er nu voor u ligt. En wat u eigenlijk allemaal ook aangaf: de interactie met onze inwoners op wat voor manier dan ook, dat is natuurlijk ook van toegevoegde waarde geweest voor het product, dat er nu ligt. Dan gelijk maar even naar wat er nu ligt. Wat er ligt zijn inderdaad vooral de uitgangspunten, waarmee we verder gaan werken om te komen tot een concept omgevingsvisie, die ook dan weer voorgelegd wordt aan de commissie en vervolgens aan de raad. Die concept omgevingsvisie is dan het product dat straks vastgesteld wordt. Dus we hebben het nu over het startpunt om verder te gaan werken aan het concept omgevingsvisie. Maar we vinden het wel heel belangrijk, omdat het ook wel een stap is om te zeggen: dit herkennen we, dit zijn de ambities van Lansingerland en dit is wat on kenmerkt, dit zijn onze krachten en op deze basis gaan we verder werken met die omgevingsvisie. Wat aan de ene kant hoog over is en ook wel ver weg en aan de andere kant soms ook wel details noemt, dat is ook precies het spanningsveld dat straks ook besproken wordt en dat ook zijn plek moet vinden in de omgevingsvisie en voor een ander deel ook in de verschillende omgevingsplannen, waar we natuurlijk ook aan gaan werken. Het zoeken naar wat er landt op welke plek, is goed om dat ook samen te doen, dus het voort zetten van de klankbordgroep zou ik heel erg graag continueren. Dus de suggestie die daarvoor werd gedaan door een aantal van u, daar zou ik als wethouder ja op zeggen. Ik denk dat het goed is om op die manier in een stevige samenwerking te zorgen dat de omgevingsvisie die we straks gaan voorleggen aan onze inwoners, dat het ook echt een doordacht en doorwrocht document is. En wat aan de ene kant de richting aangeeft waar we naar toe gaan op de basis van wat we zijn, maar ook de ruimte laten voor ontwikkelingen, die daar bij passen. Dan maar gelijk even daarop aanhakend. Doet de coronacrisis nou iets wezenlijks met onze gemeente en met de ambities? Ik dat het niet goed zou zijn als we nu een heel andere uitgangspuntennotitie zouden schrijven dan voor de coronacrisis, want dat zou betekenen, dat elke keer als er iets is, dat we ons helemaal moeten gaan herbezinnen: wie is Lansingerland en moeten we een totaal andere koers varen? Ik denk dat het juist nu laat zien dat het heel belangrijk is om een koers te zetten met de ruimte voor aanpassing, maar om wel te zeggen: dit is zo typisch Lansingerland, dit is de identiteit en daar zijn we naar onderweg. Het tempo gaat er misschien uit, misschien moeten we wat aanpassen, maar we zullen altijd gebruik maken van mobiliteit. Of dat nou de snelfiets wordt in combinatie met het OV of de deelauto, omdat we juist niet meer met zijn allen in het OV willen, maar we zullen van A naar B willen en dat willen we op een goede manier. Dus mobiliteit blijft een kenmerk van ons. Glastuinbouw blijft een kenmerk van onze gemeente. Maar dan wel van wat we hebben opgehaald als een innovatieve glastuinbouwsector. Dus niet vooral heel veel productie, maar juist die innovatieve kant die er bij ons in zit. Ook dat nemen we dan mee naar de toekomst. Vraagt dat dan straks iets anders, omdat innovatie in de glastuinbouw op een andere manier gaat, dan zullen we daar weer op anticiperen, maar dat zouden wel de lijnen moeten zijn, die in de omgevingsvisie ook nu, na de corona, weer naar boven komen, omdat dat is wat we hebben opgehaald, wat bij de aard van Lansingerland hoort. Dus in de omgevingsvisie zullen we dus verder gaan op de uitgangspunten zoals ze nu voor liggen. Samen met de inwoners, de ondernemers, de andere stakeholders echt een doordacht document te maken wat een koers uitzet. Dat zal aan de ene kant dus de ruimte bieden, wat weidere blikken, en aan de andere kant ook een instrument zijn, waardoor we de omgevingsplannen stevig kunnen neerzetten. Het moet daar voldoende handvatten voor bieden, om die omgevingsplannen goed vorm te kunnen geven. Dan denk ik dat het goed is, dat ik na die algemene beschouwing even nog langs de fracties ga. Ik doe het op dezelfde volgorde als mevrouw Bouman het heeft gedaan. Dan begin ik bij L3B. Dat schommelen tussen macro en micro, dat klopt dus. Ik denk dat het goed is om in de omgevingsvisie daar nog eens goed naar te kijken in hoeverre we die beide ook verwoorden in het document, of daar misschien bewust kiezen voor het macro en het micro dan meer een plek geven op een andere manier. Maar ik denk dat het goed is om daar voor de omgevingsvisie in de klankbordgroep nog eens expliciet bij stil te staan, omdat het ook door meerderen is genoemd. Maar het klopt, het zit er allebei in. Hetzelfde geldt voor wat de heer Hoppenbrouwer zei, en wat ik ook meer heb gehoord: binden we ons nu niet teveel vast op de kennis die we nu hebben en blokkeren we daarmee misschien de ontwikkelingen die zich in de toekomst voordoen? Dat is precies wat ik bedoel: je moet aan de ene kant een stip zetten waar we onderweg naar toe zijn,



want dit past bij ons. Dan wel de ruimte bieden om daar, misschien niet in de meest rechte weg, maar op een andere manier naar toe te gaan. Dan is er ruimte om over een aantal jaar te zeggen: biodiversiteit was zo 2015, we hebben het nu allemaal over waterstof, want dat is zo 2027. Maar als je iets zegt over hoe we willen omgaan met elektriciteit of met vergroening en verduurzaming, dan passen die beide bewegingen erin. Want dan past de biodiversiteit bij dit moment en dan past waterstof bij over een aantal jaar. Na die waterstof is er misschien wel weer iets anders en dat past daar dan ook bij, omdat je dit beweging noemt in de omgevingsvisie en omdat je de ambitie formuleert, wat je in 2050 voor gemeente wil zijn. Meneer Hoppenbrouwer gaf aan dat de functie van Bleiswijk als centrum niet genoemd is. Ik denk dat het inderdaad wel belangrijk is om dat in de omgevingsvisie wel even terug te laten komen en ook expliciet te benoemen, zoals dat voor Bergschenhoek en Berkel centrum ook gedaan is en straks misschien voor Wilderszijde en Berkel Westpolder ook. Ik denk dat het wel goed is om het dan te toetsen of het dan compleet is als we iets noemen. Die moeten we, denk ik, mee nemen voor de omgevingsvisie. Dan de nadruk op het bouwen voor eigen inwoners schetst u, en van anderen hoor ik: we hebben een grotere opgave. Ik denk dat dat vooral iets is wat in de woonvisie van mijn collega mevrouw Arends terug komt, die discussie voor wie we nu eigenlijk precies bouwen. Dat er bij ons in de omgevingsvisie vooral moet worden geschetst waar we nog ruimte zien voor ontwikkeling. Die locaties worden met name genoemd, waarbij dan Bleizo west misschien wat nadrukkelijker terug mag komen, hoor ik van u. Ook dat zou ik dan bij voorkeur dan meenemen in de omgevingsvisie, omdat we dan misschien ook iets verder zijn in de verkenning van wat de beste en meest waardevolle kansen biedt voor Bleizo west. Vanuit de uitgangspunten, zoals ze nu gedefinieerd zijn, kan Bleizo west meegenomen worden in die omgevingsvisie met een iets concretere invulling. Meneer Hoppenbrouwer vroeg aandacht voor de linten en voor de historische gebouwen en de monumenten, die we hebben als gemeente, soms ook rijksmonumenten. Die hoorde ik ook nog van een aantal anderen, o.a. van meneer Markus. Ik denk dat beide heel belangrijk zijn, zowel de linten als wat we hebben aan historische gebouwen en dat vooral vanwege de cultuurhistorische waarden, die ze allebei hebben. Ik zeg zelf altijd: als je kijkt naar heel veel Vinex-gemeenten of nieuwere gemeenten die spectaculair gegroeid zijn, dan vind ik het aan Lansingerland heel erg mooi, dat je wel kunt zien dat wij gegroeid en dat we niet zomaar op een tekentafel zijn ontworpen. Dat zie je vooral in die linten en in die historische gebouwen, die we hebben. Vandaar dat we bij de linten zeggen: als daar ontwikkelen zijn, vooral voor de linten die ook echt gedefinieerd zijn als cultuurhistorisch waardevol lint, dan moet dat wel in het verhaal passen van wat er aan zo'n lint gebeurt. Dus dat er gevarieerde bebouwing is, zowel wonen als bedrijvigheid, grote huizen en kleine woninkjes. Die mix maakt die linten heel waardevol. Ik denk dat het belangrijk is om daar oog voor te blijven hebben, omdat ze horen bij de identiteit en eigenlijk ook bij de ontstaansgeschiedenis van Lansingerland, want alle drie onze dorpen hebben zo'n lint. Voor wat betreft de cultuurhistorisch waardevolle bebouwing, daar hebben we een aantal rijksmonumenten en we hebben een aantal gemeentelijke monumenten. Op dit moment doet de erfgoedcommissie ook een verkenning naar wat er cultuurhistorisch waardevol is aan naoorlogse bouw, want ook in de naoorlogse periode is er in opdracht gebouwd of op eigen initiatief gebouwd en er staan objecten bij die het verdienen om meegenomen te worden naar de toekomst, omdat ze ook iets vertellen over de ontstaansgeschiedenis van Lansingerland of omdat ze belangrijk zijn voor het verhaal in Nederland. Er komt dit jaar nog wel een voorstel uw kant op, omdat we bezig zijn met het nadenken over die nieuwere monumenten, ik noem ze even zo maar het zullen niet allemaal monumenten worden. Dan vroegen meerderen aandacht voor de bouwlocaties in Bleiswijk en dan werd met name de locatie rond de Lange Vaart genoemd. Er staan in het document twee locaties in Bleiswijk die ook genoemd zijn in wat n.a.v. het onderzoek is gedaan in Bleiswijk, voor wie moet Bleiswijk nu eigenlijk bouwen en waar zou dat dan kunnen? Het gaat dan om aan de kant van de Lange Vaart als aan de Merenweg. Dan moet ik even kijken hoe mijn collega dat precies omschreef: het gebied tussen de Chrysantenweg en de Lange Vaart is een doorzicht. Dan is er daarnaast dus een deel dat bedoeld zou kunnen zijn voor woningbouw. Dat doorzicht is ook vooral van belang doordat we ook in de uitgangspunten hebben gezegd dat we kiezen voor een robuuste groenstructuur o.a. vanwege de ecologische verbinding, maar ook wel omdat die ecologische verbinding, en dat hebben we allemaal wel ervaren in coronatijd, ook gewoon heel belangrijk is voor de beleving die je daar hebt van een groenomgeving en het genieten van de natuur, wat op dit moment heel veel gebeurt. Dan kom ik bij de VVD. De VVD gaf inderdaad aan: houd ruimte voor ontwikkeling en noem wat er op dit moment gebeurt met de verkeers- en vervoersbewegingen als voorbeeld. Daar ben ik het mee eens. Daarom denk ik dat het inderdaad belangrijk is om te benoemen wat er belangrijk is en dat is een stevige structuur waar mobiliteit plaats kan vinden, zonder dat het ten koste gaat van het aangename karakter om hier fijn te wonen, maar juist zo dat het het versterkt. Dan gaat het om verschillende soorten van vervoer. Ik denk dat er inderdaad voor alles aandacht moet zijn, omdat ze elkaar ook zullen vervangen door de tijd heen. In die uitgangspunten staat dat die structuur, die mogelijkheden om te kiezen voor het wegvervoer, maar ook die versteviging op de fiets, omdat er meer mogelijkheden zijn en er meer gebruik van wordt gemaakt, dat moet er wel in en dat moet in de omgevingsvisie verder uitgekristalliseerd worden. We hebben rond de omgevingsvisie veel overleg met stakeholders, waaronder burens en provincie, maar bijvoorbeeld ook waterschappen, want onze omgevingsvisie is wel van ons, maar we zitten natuurlijk niet

in een geïsoleerd gebied, we wonen niet op een eilandje, dus het is ook belangrijk dat we met elkaar overleggen en ook van elkaar weten wat er gebeurt. En ze moeten ook op elkaar kunnen aansluiten. U had nog een hele concrete vraag: omdat er iets staat over deelauto's, denken we ook na over deelscooters en deelfietsen. Deelfietsen was al eerder een vraagstuk, omdat we het daar weleens over hebben gehad als het ging om OV-fietsen. En deelscooters, ik moet zeggen, ik ben nu twee op het gemeentehuis geweest, de laatste twee weken en ik zag tot mijn verrassing elke keer daar deelscooters staan. Dus al zou je er in een document nog geen ruimte voor hebben, dan komen ze vanzelf voor je gemeente binnen gereden. En ik denk dat dat een goede ontwikkeling is. Dus stimuleer het gedrag en beperk de keuzes voor inwoners niet teveel vooraf, dat kan ik alleen maar onderschrijven. De omgevingsvisie moet ruimte bieden en een helder kader formuleren, maar die mag nooit iets onmogelijk maken. En het stimuleren, omdat je ruimte inricht om iets te doen, dat is denk ik alleen maar mooi. Dan kom ik bij het CDA. U begon als eerste met de opmerking dat de planning in dit document niet is aangepast en dat zelfs ook de datum niet is aangepast. Dat klopt. Dat is eigenlijk heel simpel. Dit document is op dit moment van de raad en niet van het college, dus ik zou op dit moment ook niet de datum kunnen aanpassen, maar ik denk wel dat het goed is dat op het moment dat dit in de raad voor ligt, dat in elk geval de datum op het raadsvoorstel is aangepast naar de datum dat het wordt behandeld. En de planning is inderdaad nog niet aangepast, maar zoals we in onze brief van afgelopen vrijdag hebben gemeld, zal dat wel moeten, want het is niet meer te doen om het document van de omgevingsvisie op hetzelfde moment aan u voor te leggen als dat we hadden voorzien. We lopen in de tijd wat uit. Nu is dat op zich niet zo'n probleem, los van het feit dat we zelf hadden gezegd dat we op 1 januari die omgevingsvisie zouden willen vaststellen. Dat is natuurlijk een mooi ideaal, maar de omgevingsvisie hoefde al niet perse op 1 januari 2021 te worden vastgesteld. Zoals u weet is de ingangsdatum voor de omgevingswet sowieso uitgesteld, maar we willen eigenlijk wel het tempo erin houden. Dus de tijd die we nu verloren zijn, hoeven we niet perse in te halen, maar we willen eigenlijk wel weer op snelheid verder gaan met het werken aan de omgevingsvisie. We zaten in een flow, we willen eigenlijk snel weer in de flow komen en ook zoeken naar een nieuwe vorm, misschien, zal waarschijnlijk wel moeten, van participatie van onze inwoners. Ook dat is goed om te bespreken in de klankbordgroep, hoe we dat gaan doen. U mist ook de huisvesting voor arbeidsmigranten. Ik denk dat dat ook weer, ik ga niet zeggen een detailkwestie, want is het is best een heel belangrijke groep en het is meer dan een detail, maar dat is wel een onderwerp dat met meer recht en waardigheid behandeld wordt in de nota waar mijn college Arends mee bezig is, omdat zij bezig is met de woonvisie. Ik denk dat het goed is om te kijken of het in de omgevingsvisie iets prominenter een plekje kan krijgen dan wat er nu bij de uitgangspunten en ontwikkelstrategie wordt genoemd, maar ik denk dat het vooral besproken moet worden als onderwerp bij de behandeling van de woonvisie van mijn collega. Ten aanzien van Bleiswijk, die twee locaties die uit het onderzoek naar voren zijn gekomen, staan genoemd op blz. 12. Dan kom ik bij WIJ. De heer Jumelet gaf aan: bereikbaarheid rond het OV is een issue. Ook de goede wegen en goede fietsvoorzieningen, daar ben ik het helemaal met u eens. U gaf aan: jammer dat er niet meer ambitie is t.a.v. OV. Ik denk dat we met zijn allen hebben opgehaald dat die stevige structuur van het OV vooral rust op die pijlers van de E-lijn en de ZoRo lijn. Het is onze gezamenlijke opgave om te kijken hoe die als soort levensader door onze gemeente loopt en dat de rest daarop aan takt. Ik denk dat het goed is om daar in de omgevingsvisie aandacht voor te vragen, maar ook realistisch te zijn, dat je in die omgevingsvisie echt wel een realistische ambitie opneemt en niet allerlei wensen, laat ik het maar even zo noemen. Ik denk dat dat een plekje moet krijgen in de voortdurende discussie van: hoe zorgen we dat we goed bereikbaar krijgen en hoe zorgen we dat onze dorpskernen op de meest ideale manier aansluiten op het OV? U had het ook over Bleizo west, maar daar had ik al iets over gezegd. Ten aanzien van uw opmerking over sportiefste gemeente in 2030, dat is inderdaad de ambitie uit de sportvisie, die vorig jaar is vastgesteld. Daar zit juist in dat het gaat om bewegen op zowel sportvelden als ook juist in de buitenruimte. Wat we vorig jaar niet hadden kunnen voorzien, wordt nu al massaal gedaan, zelfs in georganiseerd verband wordt op dit moment gesport op alle mogelijke en onmogelijke plekken in de gemeente. Het is hartstikke mooi om te zien dat er in Lansingerland zoveel plekken zijn waar dat kan, waar mensen niet alleen zelf hun rondje hardlopen of fietsen, maar waar ook in georganiseerd verband gesport kan worden. Dus die openbare ruimte komt straks ook nog terug als we aan de slag gaan met ambitie 4 uit die sportvisie en dat verdient zeker ook een plekje in de omgevingsvisie, om die openbare ruimte in relatie tot gezondheid en sportief gedrag te benoemen. Dan kom ik bij de CU. De opgave scherp formuleren, dat is dus één van de ideeën waar we in de omgevingsvisie scherp mee aan de slag moeten, zou ik willen zeggen. We moeten goed scherp krijgen wat onze opgaven zijn en waar we naartoe willen koersen. En hoe scherper we dat doen, hoe makkelijker het ook is om aan de ene kant die ruimte te geven en aan de andere kant de concrete handvatten, om te zorgen dat er straks een goed omgevingsplan geschreven kan worden voor de verschillende deelgebieden. D66 gaf aan: in de uitwerking mag het daar nog wat scherper. Ik denk dat het heel goed is, dat u daar zelf ook inderdaad allemaal bij bent, door deelname aan de klankbordgroep en dat ook onze inwoners en andere stakeholders, ondernemers, maatschappelijke organisaties daar nog over mee kunnen denken. En ook dan blijft staan: als we de visie één keer hebben vastgesteld, is dat niet een document dat in de kast ligt voor 10, 15 of 20

jaar, maar wat een dynamisch document is, wat ook steeds weer in de cyclus terug komt, omdat de wereld niet stil staat. Het zal af en toe aanpassingen vragen. Dan kom ik bij GL. Ik heb al iets gezegd over de impact van corona. Bij gezondheid gaf u aan: geluid is misschien wel wat te weinig genoemd. Ik denk dat geluid inderdaad een belangrijk onderwerp is op weg naar de omgevingsvisie, dus in het volgende proces, er echt goed mee aan de slag te gaan, ook wel in combinatie met de cumulatie van geluid, die u noemde en wat dat dan voor de verschillende deelgebieden uitwerkt en wat dat voor betekenis is, want daar kunnen we onderscheid in maken per deelgebied. Maar het is inderdaad wel een belangrijk onderwerp, omdat gezondheid één van die drie ambities is, is het onmiskenbaar een onderwerp waar we het nog over gaan hebben. Dan eindig ik met de PvdA. Met het laatste over RTHA hoort daar natuurlijk ook bij. Dan had u een hele mooie afsluiter en dat is dat we stads denken, als we het hebben over onze voorzieningen en ontwikkeling, maar dat we ons vooral dorps moeten blijven voelen. Dat is precies wat u in die mooie woordwolk aan het begin terug vindt. Wat karakteriseert onze gemeente, dat dorps gevoel, die rust, dat groen, en wat typeert onze gemeente aan de andere kant en dat past vooral bij de opgaven en ontwikkelstrategie, dat denken dat misschien niet perse dorps is, maar wat misschien wel meer stads is, omdat we die voorzieningen nodig hebben voor de 62.000 inwoners die we nu zijn en voor de meer dan 62.000 inwoners waar we onderweg naartoe zijn. Met bedrijven die echt een naam hebben, die ondernemend zijn en die soms ook internationaal speler zijn. Volgens mij heb ik voor de eerste ronde mijn 5 minuten wel gevuld. De voorzitter: Ik had bij de heer Hoppenbrouwer nog twee items opgeschreven, namelijk Rotterdam The Hague Airport plus het feit dat hij het had over tussenwoningen, tussen verpleeghuizen en het zelfstandig willen blijven wonen. Verder hoorde ik bij de heer Van Harn de bereikbaarheid naar en van bedrijventerreinen, Lansingerland Zoetermeer, de doorstroming, het openbaar vervoer. Ik hoorde van de heer Jumelet vier punten, hij had er drie aangestipt en hij had ook nog iets over de tuinbouw aan u gevraagd. Dat waren punten die ik zelf nog had op staan. Wethouder Van Tatenhove: De vraag van de heer Van Harn over de tuinbouw, daarvan weet ik niet wat u daarmee bedoelt. De voorzitter: Nee, de heer Jumelet had vier punten: de bereikbaarheid, de tuinbouw. De heer Jumelet: Ik denk dat de wethouder het bij haar algemene punten al meegenomen had bij innovatie. Wat mij betreft is het beantwoord. De voorzitter: Dan ga ik terug naar de bereikbaarheid, dat komt dan straks. Maar de vraag van de heer Hoppenbrouwer blijft toch ook staan, die tussenvorm wonen verpleeghuis en het zelfstandig blijven wonen door ouderen. Wethouder Van Tatenhove: Dat is een heel herkenbaar punt. Ik denk alleen, dat die discussie of het gesprek over die vorm niet perse een onderwerp is voor in de omgevingsvisie. Ik denk dat we in de omgevingsvisie terecht zeggen dat Lansingerland een gemeente is waar voor iedereen een plekje is en waar we dus ook een variëteit moeten realiseren of houden aan woningen, zodat er voor iedereen bij elke leeftijd een, al dan niet passend bij een beperking, een plek is om te wonen. Ook voor elke portemonnee. Maar ik denk wel dat dit onderwerp binnenkort aan bod zal komen, omdat er een rapport is geschreven door de rekenkamer over hoe wij voorzien in de vragen die komen met het ouder worden. En ik heb er al eerder naar verwezen, die ook aan bod komen bij de woonvisie, waar wethouder Arends mee bezig is. Voor Rotterdam The Hague Airport had ik net nog wat aangegeven in reactie op mevrouw Citterbartova en de heer Xhemaili. De heer Hoppenbrouwer zei het volgens mij iets stelliger. RTHA komt in het document niet voor. Ik denk dat het heel belangrijk is en dat het terecht genoemd wordt bij het uitwerken van de omgevingsvisie, want het is natuurlijk eigenlijk een soort buur van ons. We merken van RTHA misschien wel meer dan Rotterdam zelf in sommige wijken. Het is terecht dat daar aandacht voor wordt gevraagd. Dat zullen we zeker een duidelijke plek geven in de omgevingsvisie straks.

### *Tweede termijn*

De heer Hoppenbrouwer, L3B: Dank voor uw alertheid m.b.t. de onderwerpen die eventueel vergeten waren. Dat is op zich niet erg, want het was wat veel. Ik zit eigenlijk met het punt: hoe moet ik dit allemaal interpreteren? Immers, ik leef in de veronderstelling dat de uitgangspunten gewoon klip en klaar moeten zijn, dat alle opmerkingen die gemaakt zijn, dan verwijst ik even naar de micro macro opmerkingen, de opgaveformulering door de CU, GL hoor ik daar ook over, het gemis van een aantal zaken zoals Bleiswijk west, RTHA. Ik vind persoonlijk, en dat gaf ik in mijn eerste woordvoering al aan, dat ik het op prijs zou stellen als de klankbordgroep al die mitsen en maren toch nog even tegen het licht aanhoudt. Volgens mij hebben we ruim de tijd, het hoeft niet perse in de aanstaande raad, maar er is nog een raad op de 2<sup>e</sup> en 9<sup>e</sup> juli. Ik zou vanuit de zorgvuldigheid, want dan lever je ook een pakket aan de inwoners aan, dat compleet is. Nu wordt telkens gezegd: op weg naar de omgevingsvisie. Dat vind ik niet helemaal passend, want ik denk dat je de inwoners gewoon een goed stuk moet laten zien. De heer Markus: Even voor de duidelijkheid. Doelt u er dan ook op, dat het document dat voorligt ook aangepast moet worden? Of kan het d.m.v. een oplegger? Hoe ziet u dat dan? De heer Hoppenbrouwer: Ik zou de voorkeur hebben voor het compleet maken en de notitie dus aan te passen. Dan ook alvast even nadenken over die kleine dingetjes. Ik vond ook de bijdrage van mevrouw Citterbartova, over de cumulatie van geluid, echt heel essentieel om, als je het gaat aanbieden aan de inwoners om hun mening te geven over de omgevingsvisie, om dat vanuit de raad klip en klaar te hebben. Wat is de opgave? De

inwoners moeten uitspraken kunnen doen over die opgaven. Althans, zo kijk ik ernaar. Dat het niet afgestemd is en dat ze daarna nog iets kunnen vinden van wat wij uiteindelijk als opgave geformuleerd hebben. Dus dat geef ik graag nog even mee. Ik heb overigens genoten van mijn gastoptreden hier in de commissie ruimte, want ik vind het echt leuk om te zien dat iedereen een beetje op dezelfde toer zit. Wat ik nog aan de PvdA kwijt zou willen, gaat over het bouwen. Het is altijd gevoelig als je bouwt voor eigen inwoner. U zei stellig: iedereen is welkom. Dat geldt uiteraard ook voor ons, maar wij willen toch het zoveel als mogelijk voor eigen inwoners doen. Dat wil niet zeggen dat mensen buiten Lansingerland niet welkom zijn, maar we hebben ook opgaven in onze eigen gemeente en inwoners. Dus ik zou heel graag het voorstel nog even willen opschorten, nog één keer in de klankbordgroep en daarna naar de raad van juli. Dank u wel. De heer Van As: Ik kan het ook in mijn bijdrage verwerken, maar even kort. U stelt voor om nog een keer bijeen te komen. We hebben best wat sessies gehad met elkaar, dat waren goede gesprekken. Zou het misschien ook een optie voor u zijn om de concrete ideeën van verschillende partijen d.m.v. een amendement toe te voegen? De heer Hoppenbrouwer: Dat is een alternatief, maar ik wil een veelheid van moties en amendementen juist voorkomen. Iedereen geeft er toch zijn couleur locale aan, zijn politieke kleur. Dat vond ik eigenlijk ook wel mooi, dat er veel DNA tussen kan. Ik doe juist die tussenvorm van de klankbordgroep om te voorkomen dat we straks 20 amendementen hebben en 25 moties. Maar dat is mijn aanname, maar dat was de achterliggende gedachte om de klankbordgroep nog één keer bijeen te laten komen. Dank u wel.

De heer Van As, VVD: Een helder antwoord, een mooie afweging. Ik ben het er wel mee eens, dat we niet met 25 amendementen en 20 moties straks moeten gaan werken. Ik vraag me af of dat zo is. Ik ben wel benieuwd hoe de wethouder daar tegenaan kijkt, om de klankbordgroep nog een keer bijeen te roepen. Onze voorkeur zou wel hebben om dat niet te doen, om door te gaan om vervolgens met die omgevingsvisie aan de slag te gaan in de klankbordgroep, zoals we dat tot nu toe hebben gedaan. Dat werkt erg goed, erg prettig, zeker met de afwisseling met avonden waarop onze inwoners komen. Deze nota is een voorbereiding op de omgevingsvisie, zoals genoemd, dus de lange termijn. Ik wil wel oproepen: laten we dat alsjeblieft niet vergeten met elkaar. Laten we proberen om niet teveel en heel veel in detail te gaan. We moeten wel de juiste focus hebben. Dus eerst de grote kaders en daar hebben we het hier over. Dat is ook wel de afweging op basis waarvan wij zeggen: laten we dit wel behandelen in de raad. Als je er echt iets op wilt aanpassen, om dat met een amendement te doen. Er is een aantal keer verschillende dossiers aan de orde gekomen. Ik denk dat het goed is om ook even na te denken, dat de dossiers die we nog gaan bespreken, ik noem Bleizo west, daar zitten we midden in de planvorming, of eigenlijk nog een stap ervoor, laten we dat niet in detail gaan opnemen, want we zullen nog discussies moeten gaan voeren en volgens mij is dit niet het gremium. We moeten hier nog over besluiten, dus het is echt te vroeg. De wethouder heeft gereageerd, een uitgebreide reactie, maar ook heel veel vragen en opmerkingen, waarvoor dank. De wethouder gaf aan verschillende soorten vervoer, voor alles moet aandacht zijn. Wij vinden dat dat ook al een plekje in deze uitgangspunten moet hebben. Dus de OV overweegt wel op het gebied van mobiliteit en een stukje verkeer een amendement op te stellen voor behandeling in de raad, dus dan zouden we het als bespreekstuk in de raad willen agenderen. Dat was het. Dank u wel.

De heer Van Harn, CDA: Dank aan de wethouder voor de uitgebreide toelichting. Straks zal ik nog aanhalen dat er toch nog iets open stond wat mijn vragen betrof. Maar wat ik wil samenvatten, is de kracht van Lansingerland en daar hoort vooral fijn wonen en een gezonde en sterke samenleving bij. Dat fijn wonen en die gezonde en sterke samenleving kennen natuurlijk ook bedreigingen. Die bedreigingen zijn al voorbij gekomen. Dan denk ik vooral aan de N209, aan de A13/A16 en aan het vliegveld. Dat zijn toch wel essentiële onderwerpen, waar we aandacht voor moeten blijven vragen willen wij fijn kunnen blijven wonen in dit mooie Lansingerland. Dan nog even terug naar de eerste termijn, waarin ik de wethouder had gevraagd naar de bereikbaarheid van station Lansingerland Zoetermeer en de fijnmazigheid richting de bedrijventerreinen. Ik denk dat dat heel noodzakelijk gaat worden met alles wat zich daar momenteel afspeelt, dus dat zal zeker meer aandacht moeten krijgen. Ja, de N209 heb ik al genoemd, dus dat zijn mijn punten. Nog een keer de klankbordgroep bij elkaar roepen, ja, de wethouder gaf het zelf ook aan en ik moet zeggen, zo zit ik er zelf ook wel in, we hadden een goed tempo en toen kwam de coronacrisis, maar ik denk dat we moeten proberen tempo te houden. Wanneer we daar nu weer tussendoor een extra klankbordgroep bij elkaar roepen, dan trek je dat proces weer over de zomer heen, dus ik ben daar geen voorstander van. De heer Hoppenbrouwer: Ik stelde voor, niet om het over de zomer heen te tillen, maar ik vroeg of wij dat in de raad van juli kunnen doen. Dat is voor de zomer. Ik denk dat kwaliteit boven snelheid gaat. Als we elkaar echt serieus willen nemen en kijken welke opmerkingen er allemaal gemaakt zijn en dat waren niet zomaar knippen-voor-de-neus-weg-opmerkingen, het waren echt inhoudelijk sterke argumenten van mijn collega's. Ik zou zeggen: laten we, dat moet makkelijk kunnen, voor kwaliteit kiezen om even deze dingen nog te belichten in de klankbordgroep. Niet zozeer voor mezelf, maar ook voor de inhoud naar de inwoners toe. Dat je de inwoners een goed stuk laat zien. Dat je de inwoners niet laat zeggen: hé, er staat niets over RTHA in. Ik

zou me dood schamen als een inwoner dat tegen mij moet zeggen, terwijl wij nu weten dat het er niet in staat. Dat is wat ik wil. Dus ik zou echt willen pleiten voor kwaliteit boven snelheid en dat we er alles aan gaan doen om e.e.a. voor de zomer af te tikken. Wat vindt u daarvan? De heer Van Harn: De heer Van As deed het voorstel om het in een amendement te gieten. Dat zou mij nog meer aanspreken dan weer eerst een klankbordgroep. U zegt: mijn doelstelling is niet om het over de zomer te tillen, maar ik vrees dat dat wel gaat gebeuren als eerst de klankbordgroep bij elkaar komt. Dat was mijn bijdrage.

De heer Jumelet, WIJ: Twee punten. Even inhoudelijk nog. Rondom het OV ben ik toch wat somberder gesteld dan de wethouder, denk ik. In het stuk wordt geschreven dat met name de E-lijn, één van de belangrijkste ontsluitingen richting omgeving, gewoon vol zit. Dat staat ook in het stuk. In die zin noopt dat toch wel tot alternatieven wellicht. Daar ligt voor mij wel de uitdaging om een ambitie te hebben. Twee. De kanteling van de tuinbouw van productie naar innovatie, dat vind ik wel een belangrijke. Daar zou ik toch graag wat meer voeling mee krijgen in het stuk. Tenslotte de behandeling van het stuk. Ik denk dat we moeten voorkomen dat we in de raad een inhoudelijke discussie gaan krijgen over de punten en de komma's. Ik wil niet zeggen, dat de zaken die genoemd zijn punten en komma's zijn, maar we gaan een hele inhoudelijke discussie hebben die ook snel politiek wordt. Volgens mij is in het voortraject zodanig geweest, dat we op een niet politieke wijze geprobeerd hebben om samen met de inwoners tot iets te komen. Ik voel een klein beetje voor het voorstel van de heer Hoppenbrouwer, om de opmerkingen die gemaakt zijn om die wellicht in een extra klankbordgroep te bespreken om te kijken hoe je die kan vertalen. Dat het dan bij wijze van spreken in de raad van juli als een soort hamerstuk zou door kunnen. Ik ben een beetje bang. Op het moment dat je gaat werken met amendementen, dan gaan we een enorme discussie krijgen en afbreuk doen aan de lijn van het stuk en dat zou ik erg jammer vinden. Dus ik zou eigenlijk, in de lijn zoals we nu hebben gehad, willen voorstellen om het voorstel van de heer Hoppenbrouwer om hetgeen vanavond gewisseld is mee te nemen om te kijken in hoeverre dat vertaald kan worden. Dan het stuk, al dan niet in aangepaste vorm, in juli vast stellen. En wellicht ook de notulen van vanavond als bijlage bij te voegen, zodat we, en ook het tempo erin moeten houden, heel snel richting de visie zelf kunnen. En dat we niet op details enorme discussies krijgen, omdat we op hoofdlijnen het document hebben liggen. Ik ga een beetje mee in de lijn van de heer Hoppenbrouwer. Ik hoop dat we snel het gesprek kunnen hebben om de nota van uitgangspunten kunnen vervolmaken richting de visie. Dank u wel. De heer Hoppenbrouwer: Ik wil hem bedanken voor zijn uitspraak, dat we moeten voorkomen. Het compliment dat we het niet politiek hebben gemaakt, dat is ook aan het CDA en de VVD de oproep: maak het niet politiek, ga er geen amendementen van maken, doe die tussenstap in de klankbordgroep. De heer Jumelet: Wat was uw vraag? Of ik het met u eens ben? Ik ben het met u eens.

De heer Markus, CU: Er is inderdaad veel langs gekomen, veel opmerkingen geplaatst. De wethouder heeft zo goed en zo kwaad als het ging inderdaad alles behandeld. Dan blijft het punt liggen: wat nu? Om alle losse punten te gaan amenderen en moties in te dienen, ik ben dan bang dat de nota van uitgangspunten er niet duidelijker op wordt, dat het een warboel wordt en dat we zo meteen een nota hebben met een stapel amendementen erop. Daarnaast vond ik wel mooi wat de heer Jumelet aangaf: het was en is een proces geweest in gezamenlijkheid. Ik denk dat het mooi is om dat voort te zetten. Dus ik neig er wel een beetje naar om te zeggen: we moeten nu nog één keer bij elkaar komen en er een klap op geven en dan het stuk als hamerstuk naar de raad. Ik voel er niet voor om deze discussie tot in het oneindige door te blijven voeren. Maar ik ben ook even benieuwd hoe de wethouder daar tegenaan kijkt. Nogmaals, een raad met veel moties en amendementen, dat zie ik niet echt voor me bij zo'n stuk. Tenslotte: het betreft hier ook uitgangspunten, die moeten er goed in staan, maar er komt natuurlijk wel een definitieve omgevingsvisie. Maar we moeten met elkaar wel het vertrouwen hebben om achter de uitgangspunten te staan. Dus ik neig er nu naar om inderdaad nog een keer bij elkaar te komen en er een klap op te geven. Dat was het.

De heer Muis, D66: Ik heb de wethouder horen zeggen, ze ging eigenlijk in op de andere werk- en denkwijze, tenminste, ik dacht dat ze dat ging doen. Alleen, zij hing het op aan: als we straks een omgevingsvisie hebben, dat het een dynamisch document is en dat we die dan natuurlijk aan kunnen passen in de loop der tijd. Maar dat was niet mijn punt. Mijn pleidooi was: die andere werk- en denkwijze zie ik nu nog niet terug. Het gaat erom, als wij straks een visie hebben en we gaan plannen maken, projecten, activiteiten, hoe gaan we dan die participatie organiseren? Ik zou toch wel graag horen van de wethouder of dat voorzien is om voor die werk- en denkwijze een soort standaard met elkaar voor te bedenken of dat we dat per project met elkaar gaan ervaren. Dat laatste heb ik liever niet, maar ik wacht even de beantwoording van de wethouder af. Wij zijn in principe content met de opgave en de uitgangspunten. Tegelijkertijd is het inderdaad iets van de hele raad. We hebben elkaar vaak gesproken, lang gesproken, we hebben het hier als twee commissies lang ook al over deze stukken gehad. Ik zie de heer Markus verbaasd kijken, maar dezelfde stukken hebben wij in maart besproken. Kijk het even terug. De heer Smits sprak toen ook in, misschien dat er een belletje gaat rinkelen. Ik vind dat het

een gezamenlijk proces moet zijn. We zijn er niet voor om dadelijk vanuit alle partijen amendementen te krijgen voor ieders stokpaardjes. Als dat het alternatief is, dan hebben wij ook liever dat we er nog één keer met elkaar voor gaan zitten en dat we dan één goed stuk, waar iedereen achter staat, wat gewoon unaniem aangenomen kan worden in de raad het liefst, omdat het iets van ons is als raad, als gemeente. Dat leg ik maar even neer. De heer Markus: Nu ga ik aan mezelf twijfelen, maar volgens mij stond de omgevingsvisie voor 16 maart gepland en die vergadering is gecancelled. Naar mijn weten hebben we het er nog maar één keer over gehad. Voor zover ik weet, is die niet doorgedaan. Dat is inderdaad geen vraag. De voorzitter: 16 maart is niet doorgedaan. De heer Muis: We hebben het er in elk geval in de commissie over gehad, dan excuses, niet twee keer in de commissie, maar nu is het wel de tweede keer. En er komt dan waarschijnlijk een derde keer over hetzelfde stuk, of liefst dan over een echt fundamentele discussie over waar nu nog de knelpunten zitten. Als dat nodig is, is dat prima, dat hebben wij ook liever dan dat we het aan alle kanten gaan amenderen, want dat komt niet heel erg sterk over naar de samenleving die daar heel nauw bij betrokken is geweest. Dan over corona. Ik snap de wethouder. Het is iets wat ons ineens overkomt. Je kunt niet al je plannen en ambities erop aanpassen. Aan de andere kant, je ziet dat het misschien moet leiden tot bepaalde aanscherpingen. Een E-lijn die nu al helemaal vol zit, ja, dat wordt wel ingewikkeld straks. Hoe ga je risico's spreiden in de economie? Hoe gaan we om met dat meer mensen thuis gaan werken? Dat vraagt echt misschien wel wat meer scherpere keuzes. En het is lastig om het hele stuk erop te gaan herzien, maar richting visie kan ik me voorstellen, deze effecten zijn niet weg in een half jaar, ook niet in een jaar en waarschijnlijk ook niet in twee jaar. Om daar iets meer rekening mee te houden, lijkt mij toch wel verstandig. Morgenavond wordt er ook over gesproken in de commissie AB, over toekomstperspectief i.v.m. corona, dus ik denk dat daar die discussie ook wel verder plaats zal vinden. Dit was wat ik nog toe wilde voegen, dank u wel.

Mevrouw Citterbartova, GL: Ik sluit me aan bij wat de heer Muis net vertelde over de effecten van de coronacrisis en dat je dat helemaal niet ziet in dit document. Dat is eigenlijk vergelijkbaar met wat de heer Hoppenbrouwer eerst aangaf, bijvoorbeeld het punt van de vliegvelden. Dat onze bewoners zich kunnen afvragen: hoe kan dat, dat zo'n belangrijk onderwerp niet in de nota naar voren komt. Dus ik denk dat we daar wel rekening mee moeten houden en op één of andere manier dat wel verwerken. Ik ben ontzettend blij met het voorstel van de heer Hoppenbrouwer om de klankbordgroep nog een keer bij elkaar te roepen. Ik denk dat het helemaal niet lang hoeft te duren, omdat er veel goede wil is om tot een mooi gedragen stuk te komen. We zijn er klaar voor, we willen wel graag aan zo'n bespreking nog een keer meedoen. Dan hebben we gelijk een mooi stuk om aan te bieden aan de raad en in één keer afhameren. Dat was het, dank u wel.

De heer Xhemaili, PvdA: Ik heb een drietal punten. Allereerst wil ik de wethouder bedanken voor haar beantwoording en voor het mooie stuk dat er nu al voor 90% ligt, misschien wel 95%. Ik onderschrijf de woorden van de heer Hoppenbrouwer en de heer Jumelet om niet onnodig te overhaasten, maar juist voor de kwaliteit gaan. Niet alleen maar amendementen indienen, waardoor door de bomen het bos niet meer wordt gezien. Wat ons betreft komt er nog een extra klankbordgroep, om juist met zijn allen een degelijk stuk te leveren en dat unaniem aan te nemen. Als derde heeft de wethouder onze vraag niet beantwoord, hoe zij er tegenaan kijkt dat er een nieuwe minister zal komen van ruimtelijke ordening, die centraal dingen gaat bepalen, hoe dat zich verhoudt met wat wij hier lokaal willen gaan doen. Graag daar nog antwoord op indien mogelijk. Dank u wel.

De voorzitter: Toch nog een paar vragen, zoals toch nog maar een extra klankbordgroep. Ik wacht even het antwoord af van de wethouder, maar dan zal ik daar zelf ook nog even op reageren.

#### *Beantwoording college*

Wethouder Van Tatenhove: Ik ga eerst nog even de vragen langs, die nog gesteld zijn. Meneer Van Harn had het over de bereikbaarheid van het station Lansingerland Zoetermeer en dat in combinatie met de bedrijventerreinen, die eigenlijk vooral ontwikkeld worden, zou je moeten zeggen, want het zijn de terreinen op de Klappolder en rond Bleizo vooral, als ik hoor welke bedrijven meneer Van Harn noemt. Volgens mij is dat inderdaad een belangrijk punt. Er zijn veel medewerkers die niet perse in Lansingerland wonen, maar ook al wonen ze in Lansingerland, die dan graag gebruik zouden willen maken van het OV. Mijn collega Fortuyn is volgens mij daarover stevig in gesprek van: hoe zorgen we nou dat er een goede aansluiting is tussen die robuuste structuur van die E-lijn en die ZoRo-lijn en de fijnmazigheid, die je nodig hebt in de kernen en op je bedrijventerreinen. Ik denk dat het goed is om daarover wat op te nemen, zonder dat we daar nu al het antwoord op vinden, want dat is ook niet wat je in een omgevingsvisie moet neerleggen, maar wel dat we dat heel belangrijk vinden, dat niet iedereen perse met de auto daar naartoe moet, maar dat het ook op die andere manieren bereikt kan worden. Dus een goed punt om nog mee te nemen en nog aandacht voor te vragen, maar vooral ook om het te agenderen in alle commissies, waar over vervoer wordt gesproken. Dan vroeg meneer Muis: hoe gaan we straks aan

de slag in de volgende stappen met de participatietrajecten. Ik denk dat het heel verstandig is om daar inderdaad goed over na te denken, maar het ook nog breed te houden, want ik kan me voorstellen dat we daar ook per onderwerp misschien wel een andere vorm van participatie voor in het leven roepen, maar dat is volgens mij iets wat we in een volgende klankbordgroep moeten bespreken: hoe willen we dat doen, hoe wil de commissie dat doen, hoe zien we voor de verschillende onderwerpen de beste aansluiting bij de samenleving, bij welk deel van de samenleving, hoe bereik je die samenleving. Dat gaat misschien ook wel op verschillende niveaus. Volgens mij een terechte vraag en ook een heel terechte, om daar met elkaar nog over in gesprek te gaan op een ander tijdstip, als we ietsje verder zijn en met die onderwerpen aan de slag gaan. Meneer Xhemaili vraagt nog hoe ik er tegenover sta, dat er misschien wel meer centraal gestuurd gaat worden rond de woningbouwopgaven, hoe dat dan verhoudt tot onze omgevingsvisie. Ja, de omgevingsvisie legt dus juist heel veel couleur locale decentraal neer. We kunnen als Lansingerland echt zeggen: dit is Lansingerland en zo willen we Lansingerland blijven vorm geven. Dus als er bij wijze van spreken van bovenaf een opgave bij ons landt, dan is het aan ons de kunst om de opgave die we krijgen of waar we niet onderuit kunnen of waar we graag ja op zeggen, zo in te vullen dat die dan past bij de nieuwe inkleuring van onze identiteit, zodat we wel herkenbaar blijven als Lansingerland, want dat is wat we nu in deze omgevingsvisie doen: dit is Lansingerland, hiermee onderscheiden we ons dus van de burens aan welke kant ook. Dus als er zo'n opgave van wie dan ook over ons heen komt, dan zouden we daar een Lansingerlandse kleur aan moeten geven. Dat is volgens mij de kracht als we die visie goed scherp formuleren. En om die visie scherp te formuleren denk ik dat het heel belangrijk is dat het document dat nu voorligt met de uitgangspunten en ontwikkelstrategie niet alleen draagvlak heeft bij alle stakeholders die we de afgelopen periode hebben gesproken, maar dat het ook, ik wil niet zeggen ontdaan van elke politieke kleur, want dat is wat ik net hoorde, maar wel in elk geval door de raad het liefst unaniem wordt vastgesteld. Juist omdat het zo uitgebreid besproken is en omdat er zoveel betrokkenheid is geweest vanuit de samenleving. Dus ik vind het voorstel van meneer Hoppenbrouwer om kwaliteit belangrijker te vinden op dit punt dan snelheid een heel goed uitgangspunt. Ik zou de suggestie dan ook over willen nemen om op heel korte termijn de klankbordgroep bij elkaar te roepen, zodat het document niet naar de eerstvolgende raad kan, maar naar de raad van juli, om dan unaniem vastgesteld te worden. Ik zou wel de snelheid erin willen houden, omdat we wel graag in de zomervakantie verder willen met het proces, maar ik denk dat het goed is om te zorgen dat er een document ligt waar iedereen eigenlijk trots op is, want we hebben er met zijn allen keihard aan gewerkt, de klankbordgroep net zo hard als de ambtenaar, want iedereen doet het op zijn eigen manier, dus ik denk dat het belangrijk is om het met een tussenstapje te doen en het dan verder te brengen. Alleen, daar heeft corona wel effect, want ik denk dat het het meest ideaal is om dat in een fysieke samenkomst te doen, dus ik denk dat dan wel de suggestie komt of het met de woordvoerders mag i.p.v. 2 afgevaardigden per fractie, want anders wordt de opgave wel heel erg lastig om dat te doen. Ik denk dat het met 1 fractielid per fractie te organiseren zou moeten zijn. Ik kan wel mee met de suggestie van de heer Hoppenbrouwer, die bijval kreeg van een deel van de commissie. Dank u wel.

De voorzitter: Dan ga ik als voorzitter toch even hierop reageren. We hebben een klankbordgroep in het leven geroepen, dat is al geruime tijd geleden voor het feit de beeldvorming. Ik beluister bij het merendeel van de fracties, dat zij dus nu toch nog een extra klankbordgroep wil hebben. Dan gaat die beeldvorming toch nog wat explicieter gebeuren. Dat laat onverlet dat wij niet rechtstreeks vanuit de klankbordgroep naar de raad kunnen. Dan zal dat toch eerst weer terug moeten naar de commissie ruimte om daarna naar de raad te gaan. Als ik dan als voorzitter van deze commissie bekijk wat wij nog moeten doen voor de zomervakantie, dan vrees ik met grote vreze, want dan gaat dat toch even wat vertraging opleveren, tenzij een ieder geroepen is en het wel vindt om daar een extra raadsvergadering voor te hebben. Want zoals ik het nu zie, is dat zelfs de commissie van juli in tweeën gesplitst kan worden; het is niet ondenkbaar voor de raadsvergadering van juli. Met andere woorden: ik zie gewoon een probleem komen, dat er voor de zomervakantie geen besluitvorming t.a.v. dit onderwerp is. De heer Jumelet: Wat u zegt, een punt van orde, daar kan ik deels in mee gaan, maar ook deels niet. Op het moment dat wij de afspraak maken voor een extra klankbordgroep en dat wij dan inderdaad zeggen: dit is het verhaal, dan zouden we het formeel kunnen agenderen voor de 30<sup>e</sup> als besprekingspunt. Maar als we met elkaar afspreken dat dat eigenlijk een formaliteit is, zodat we door kunnen naar de raad van juli, dan zie ik dat bezwaar niet. Op het moment dat wij op 30 juni de discussie opnieuw gaan doen, dan heeft u een punt, maar als wij in de klankbordgroep kunnen zeggen: dit is het en laten we afspreken op 30 juni agenderen formeel, maar we zijn er met 1 minuut mee klaar, zodat het door kan naar de raad. Volgens mij zou dat een werkbare afspraak kunnen zijn om dit met elkaar goed te kunnen doorgeleiden, ook volgens wat de wethouder aangeeft. De heer Hoppenbrouwer: De heer Jumelet maait het bekende gras voor mijn voeten weg. Met zijn suggestie leefde ik ook. Ik begrijp de zorg van de voorzitter, complimenten daarvoor, maar ik heb ook even de knopen geteld. Er is een meerderheid van de raad die de voorkeur geeft aan een kwalitatieve stap, waar ook de wethouder haar steun aan geeft. Ik zou het me heel goed kunnen voorstellen, dat als wij het als klankbordgroep, zoals we de afgelopen vier keer bij elkaar zijn geweest en hoe we hebben geacteerd, lijkt het me toch ook dat het rechtstreeks naar de raad

kan. Dat lijkt me geen probleem. Waar een wil is, is een weg. De voorzitter: Ik ga er toch echt tegen in, want we hebben daar als klankbordgroep totaal geen zeggenschap over. Het is aan de commissie ruimte om te zeggen: zoals het er nu ligt, kan het door. Het is niet aan de klankbordgroep. Dat is even mijn dilemma, krijg ik de klankbordgroep en de commissie ruimte bij elkaar. Dan is het aan u, omdat er nog een avond gereserveerd moet worden om en een klankbordgroep en een commissie te hebben, om het in de raad van juli terug te krijgen. Het is voor mij maar de vraag of dat gaat lukken. Ik zie sommigen reageren van: dat moet lukken. Maar als ik naar de agenda's kijk, heeft u nog het nodige te doen de komende commissies ruimte. Maar ik wil het bekijken, om te bezien of het gaat lukken. Als het lukt, heeft u mij mee, maar ik heb mijn twijfels daarover. Ik zie dat er reacties binnen komen. De heer Van As: De heer Hoppenbrouwer heeft het over gras voor de voeten weg maaien, maar net gebeurt hetzelfde. Ik denk dat het belangrijk is om het formele proces voor ogen te houden, dus ik sluit me aan bij uw woorden. Ik vind het fijn dat u het gaat bekijken, ik sluit me ook aan bij de bespreking uiteraard, maar ik vraag me ook af of het lukt om te doen. Dat is ook afhankelijk van wat we met elkaar bespreken. Waar ik me dan zorgen om maak, in de zin van onze taak, is dat wij dan een bespreking met elkaar doen buiten deze commissie. Volgens mij moet je altijd deze commissie weer inschakelen, voordat iets naar de raad kan. De voorzitter: U haalt de woorden uit mijn mond. Dit had ik net al naar voren gebracht. De heer Markus: Ik snap dat we het formele proces moeten voeren, maar als wij het in de klankbordgroep met elkaar eens zijn, dan kan het prima in de commissie terug komen. Dan zeggen we alle acht: het is een hamerstuk en dan is het hele stuk in een minuut afgerond. Wellicht kunt u dat in uw overweging nog meenemen. De voorzitter: Ik heb gezegd dat ik dat in mijn overweging wil meenemen. Ik ga kijken met de griffie wat de mogelijkheden zijn. Misschien is het in één avond te doen, dat weet ik niet, dat gaan we bekijken, maar het vraagt ook van u, dat u misschien weleens op een extra avond moet komen. Als dat het punt is, wil ik kijken of dat gaat lukken. Dus bij deze. Dan doe ik de toezegging om dit nader te onderzoeken om te kijken of het voor de zomer nog ergens gerealiseerd kan worden. Zullen we het hierbij laten? Ik zie wat geknik her en der. Dit is mijn toezegging en dan kom ik er bij u allen op terug.

#### **6.b Vaststelling bestemmingsplan "Noordeindseweg 268"**

De heer Xhemaili, PvdA: Wat ik uit het voorstel lees, is dat het college op 1 oktober 2013 een principebesluit heeft genomen om medewerking te verlenen voor een herindeling van het perceel met maximaal 3 woningen binnen gestelde randvoorwaarden. Het plan heeft waarschijnlijk ter inzage geleid en er heeft een zienswijze procedure plaats gevonden. Daaruit zijn geen zienswijzen voortgevloeid. Er zijn extra participatiemogelijkheden geweest om de zorgen van omwonenden weg te nemen en hen goed mee te nemen in het proces bij de ontwikkeling van de plannen. Dat doet ons deugd. Dat hebben de initiatiefnemers zeer goed gedaan en het draagvlak heeft daar positiviteit van ondervonden. Wat er verder naar voren komt, is dat de nieuwbouwobjecten nul op de meter zullen zijn. Ook zeer positief. Daarnaast worden ook andere milieuaspecten mee genomen in het kader van de natuur. Wat de PvdA betreft een hamerstuk. Wel heb ik een vraag aan de wethouder. In de nota wordt gezegd, dat er een asbestonderzoek volgt of gaat volgen. Ik vroeg me af of dat enige vertraging gaat opleveren voor de ontwikkeling en hoe dat zich uit gaat werken.

De heer Duk, GL: Ik heb mezelf verbaasd met de conclusie die ik trok over dit bestemmingsplan. Voor ons ligt het plan om een oude boerderij te slopen, drie woningen te bouwen aan het historisch lint en bovendien de agrarische bestemming om te zetten naar wonen. Dat is niet iets waar ik normaal warm voor loop. Sterker nog, een tegenstander van ben. Bij mijn bezoek van de locatie kwam ik de nieuwe eigenaar tegen. Die heeft me het gehele plan vol vuur uitgelegd. Helaas moest inderdaad de hele boerderij worden gesloopt, hij was niet meer te redden, maar de woningen worden zoveel mogelijk in de stijl gebouwd. Er wordt een afschuwelijke hal gesloopt en er komt groen voor terug. De woningen worden circulair gebouwd, zullen nul op de meter worden en het huidige groen blijft bestaan. Een voorbeeld van hoe je dient om te gaan met het historisch lint. GL kan zich daarom goed vinden in het voorliggende bestemmingsplan.

De heer Van der Stad, D66: Wat D66 betreft is het een prima plan. Het is een voorbeeld ontwikkeling, dat aanvankelijk tot discussie en bezwaren leidde met de omgeving en welke op initiatief van de eigenaren via discussie en aangepaste voorstellen een oplossing biedt voor een ieder. Wat ons betreft een voorbeeld, dat vervolgd zou mogen worden bij grote ontwikkelingen. Een hamerstuk.

De heer Hofman, CU: Een prima voorstel wat ons betreft. Ook wat ons betreft een hamerstuk.

De heer Alsemgeest, WIJ: Ik lag heel even buiten de vergadering, maar ik ben weer terug. Wat ons betreft is dit een hamerstuk. Ik denk dat het een heel mooi iets is, dat de oude boerderij afgebroken wordt en daar wat nieuws wordt neergezet. Heel goed dat de initiatiefnemers een informatieavond met de burens geregeld hebben. Het leek dat Noordeindseweg 270 en 272 in eerste instantie niet zo gecharmeerd waren van de plannen, later zijn die een beetje bijgedraaid. Ik heb de burens van 266 en



266a gesproken en zij waren wel zeer enthousiast. Dus ik denk: gewoon heel mooi. Voor ons een hamerstuk, lekker door laten gaan.

De heer Van der Stelt, CDA: Ik kan kort zijn. Ik sluit ook graag aan bij de mooie woorden van de heer Duk, wat betreft dit plan. Voor ons is dit ook een hamerstuk.

De heer Machielse, VVD: Voor ons ook een hamerstuk. Ik sluit me volledig aan bij voorgaande sprekers. Dank u wel.

Mevrouw Zwinkels, L3B: In het voorliggende raadsbesluit staat o.a. dat er geen zienswijzen zijn ingediend. Echter, op de lijst ingekomen stukken van de gemeenteraad van 28 mei staat een brief B10 over zienswijzen van de provincie. De zienswijze heeft betrekking op de waterkering. Graag vernemen wij of deze zienswijze al meegenomen is in het bestemmingsplan. Daar wil ik graag antwoord op hebben van de wethouder.

Wethouder Arends: Inderdaad twee vragen. U moet weten dat er vertraging bij ons op de lijn zit, als we digitaal vergaderen met de achterban, met de ambtenaren. Ik wacht nog op het antwoord op de vraag van mevrouw Zwinkels. Maar eerst de vraag van de PvdA over: zal het vertraging opleveren, de onderzoeken naar asbest. Als het de bedoeling is, is dat dus niet zo. Het zal ook niet veel tijd vragen. Als er gevonden wordt, moet er gesaneerd worden en dat kost tijd, maar het is de verwachting dat dat niet veel vertraging zal veroorzaken. Mevrouw Zwinkels vroeg zich af: er is toch nog een zienswijze van de provincie binnen gekomen over het water. Het is 28 mei binnen gekomen, dus echt een technische vraag, dat weet ik zo niet. Ik wacht ook even op mijn ambtenaar, die nu aan het typen is. Ik praat nog even. Ik hoop dat ik u direct het antwoord zou kunnen geven. Ik begrijp verder dat het eigenlijk voor iedereen een hamerstuk is en daar ben ik natuurlijk heel erg blij mee. Ik krijg bericht binnen. Er is inderdaad een zienswijze van de provincie, maar die moeten we als niet verzonden beschouwen. Daarover hoeven we ons niet druk te maken, want het is ambtelijk met de provincie besproken. Dat kan teniet gedaan worden. Ik hoop dat ik mevrouw Zwinkels daarop gerust kan stellen. Dus dat is ambtelijk afgedaan met de provincie, dat hoeft dus niet verder verwerkt te worden in het bestemmingsplan. Dank u wel.

*Tweede termijn*

De heer Xhemaili, PvdA: Wat mij betreft voldoende beantwoord.

Mevrouw Zwinkels, L3B: Ook voldoende beantwoord, dus het is voor ons ook een hamerstuk.

De voorzitter: Een hamerstuk. Dan gaat het tenminste in één stuk door naar de raad van juni.

### **6.c Vaststelling bestemmingsplan "De Tuinen 2015**

De heer Duk, GL: Het repareren van dit bestemmingsplan is meer dan terecht. Het bouwen van een woning op deze plek ligt voor de hand, er zijn geen bezwaren tegen, kogel door de kerk. Dat gezegd hebbende: bij veel van de voorliggende bestemmingsplannen wordt via een anterieure overeenkomst geregeld welke bovenwettelijke duurzaamheidsmaatregelen moeten worden genomen. Een goed voorbeeld hiervan is het bestemmingsplan voor de Noordeindseweg van zojuist. Bij andere, zoals het nu voorliggende plan, komen ze niet met zo'n overeenkomst, wat in mijn ogen een ongelijke situatie oplevert voor de verschillende belanghebbenden. Verder heeft de raad na het aannemen van dit bestemmingsplan geen invloed meer op dergelijke afspraken. In dit geval gaat het om een klein bestemmingsplan en willen we de uitvoering niet verder in de weg staan, maar mijn vraag aan de andere commissieleden is of zij mijn mening delen dat het logisch is om één lijn te trekken en bij alle bestemmingsplannen een anterieure overeenkomst te hebben, waarbij de aanvrager ook vooraf weet wat zij kunnen verwachten van wat daar in staat.

De heer Xhemaili, GL: Het bestemmingsplan is per ongelijk foutief gewijzigd, dus het lijkt me meer dan logisch dat het terug wordt gedraaid. Ingaande op de vraag van de heer Duk: het lijkt verstandig om voor iedereen dezelfde lijn te trekken in soort beleid. Dus ik kan me daar wel in vinden, dat iedereen hetzelfde wordt behandeld binnen de gemeente. Dank u wel.

De heer Van der Stad, D66: Wat ons betreft is de herstelwijziging een hamerstuk.

De heer Hofman, CU: Ook wat ons betreft is dit een hamerstuk. Het repareren van een fout is heel prima. De aard van een anterieure overeenkomst is privaatrechtelijk en niet publiekrechtelijk. Het is heel goed, dat we één lijn trekken maar volgens mij zijn wij, als controlerende macht, niet de partij die dat afdwingt. Ik steun de oproep om één lijn te trekken, maar daar gaan we volgens mij niet over.

De heer Alsemgeest, WIJ: Ook voor de fractie van WIJ is dit een hamerstuk, het herstellen van dit bestemmingsplan. Aansluitende op de heer Hofman ben ik het geheel met hem eens, dat we er niet over gaan, maar dat gelijkheid wel een goede zaak is in deze. Dank u wel.

De heer Van der Stelt, CDA: Voor het CDA is dit ook een hamerstuk. Dank u.

De heer Van As, VVD: Ik sluit me aan bij de woorden van de heer Hofman. Het is wat ons betreft ook een hamerstuk.

Mevrouw Zwinkels, L3B: Voor L3B is dit ook een hamerstuk.

Wethouder Arends: Inderdaad goed te horen, dat dit een hamerstuk is. Het betreft echt een reparatie van het bestemmingsplan voor eventueel woongenot in dit stukje grond, wat voorheen bij het project De Tuinen hoorde. Over de anterieure overeenkomst, ja, is eigenlijk nu niet im frage. Het betreft een reparatie van het bestemmingsplan. De zorg van: kunnen wij nog wel sturen als het gaat over duurzaamheid, de regels of het bouwbesluit. Dat zijn afspraken die in ons beleid staan. Op het moment dat een initiatiefnemer een woning zou willen bouwen daar, dan heeft hij een omgevingsvergunning nodig en dan moet dat natuurlijk voldoen aan de richtlijnen die wij met elkaar hebben afgesproken. Maar het klopt, in deze fase met een reparatie, dan maak je geen anterieure overeenkomst. Bij de Noordeindseweg betrof dat wel. Ik denk dat ik hem zo afdoende heb beantwoord.

#### *Tweede termijn*

De heer Duk, GL: Mijn vraag is duidelijk beantwoord door de andere leden. Ik zal nog nadenken over hoe ik hier in de toekomst mee omga. Misschien dat ik er ooit een bespreekpunt van maak. Dit is een hamerstuk. Ik maak er mogelijkwijs ooit een stuk voor in de commissie van, maar dat is niet voor dit stuk, maar voor toekomstige bestemmingsplannen. Enigszins begrijpelijk? De voorzitter: Jaja, ik moest even nadenken, maar het kwartje gaat vallen.

De voorzitter: Dan is dit een hamerstuk.

#### **7a. Actualiteiten uit het college**

Dit agendapunt gaat naar de commissievergadering van 8 juni.

#### **7b. Actualiteiten uit de commissie**

Geen opmerkingen.

#### **7c. Verbonden partijen**

De heer Muis, D66: Woensdagavond 10 juni is de adviescommissie vervoersautoriteit. Gewaardeerde collega de heer Blonk zit deze commissie voor en ik zal deelnemen namens de raad. De commissie is openbaar en iedereen kan het digitaal bijwonen via Zoom. Onder andere op de agenda: tarievenonderzoeken OV, ontwerpbegroting MRDH, coronamaatregelen en openbaar vervoer, vervoerplannen 2021. Voor wie geïnteresseerd is of nog iets mee wil geven, dan horen wij het graag. Dank u wel.

#### **8. Rondvraag en sluiting**

De heer Muis, D66: Het is een rondvraag, niet aan het college, maar aan de commissie ruimte zelf. Ik was zelf in de veronderstelling dat we het over corona zouden hebben in alle drie de commissies en dat ook de raadsbrief update corona geagendeerd zou worden in alle drie de commissies. Nu begrijp ik dat de agendacommissie heeft bepaald, dat het wel in AB en samenleving wordt geagendeerd, maar niet in de commissie ruimte aan bod komt vanwege de volle agenda. Op zich is de agenda vol. De voorzitter: Als voorzitter van deze commissie en deel uitmakend van de agendacommissie: dit is niet zo naar voren gekomen. Het was vanwege het feit dat bij de commissie ruimte zodanige onderwerpen niet aan de orde zouden zijn in relatie met corona. Dat was de reden dat corona niet aan de orde was in deze commissie. Dat is even recht gezet. De heer Muis: Oké, prima. Dit is wat ik had begrepen via onze vertegenwoordiger in de agendacommissie. Goed dat u dat corrigeert en aangeeft, dat het dus te maken heeft, dat er geen onderwerpen zouden zijn in de commissie ruimte die met corona te maken hebben. In deze brief dan, mag ik aannemen, want ik denk dat op heel veel aspecten, waar we het in de commissie ruimte over hebben, vanavond ook bij de uitgangspunten voor de omgevingsvisie, ook gehad over: wat zijn de effecten van corona? Mijn punt is: procedureel bespreken we wel of niet in alle drie de commissies over de effecten van corona en de maatregelen die het college aan het uitvoeren is. Bespreken we dat in alle drie de commissies of doen we dat niet? Doen we dat in één commissie of in een aparte commissie? Ik

vind het allemaal prima, maar om het helemaal hier niet over te hebben in de commissie ruimte, dat heeft niet mijn voorkeur. Dus mijn vraag aan de commissie ruimte is: op welke wijze willen we het hier met elkaar over hebben?

De voorzitter: Ik leg u even de vraag voor. Of willen wij in het vervolg ook de brief corona, die dus nu naar de commissie samenleving en commissie algemeen bestuur gaat, ook agenderen voor de commissie ruimte? Als ik verder niks hoor, dan gaan we dat doen. De heer Markus: Ik wil er zeker nog wat over zeggen. Ik wil ervoor waken (.....) openbare ruimte en dat soort zaken en dat we de veiligheidszaken en samenlevingszaken dan in een andere commissie doen. Dan voorbehoud wil ik wel sterk maken, niet drie keer dezelfde discussie. De voorzitter: Ik heb het niet gehoord, want u was even weg, het beeld was weg en het geluid was weg. Ik begrijp tussen de regels door, dat u zegt: ja, we gaan niet in alle drie de commissies hetzelfde onderwerp doen. Het zijn dus sec die onderwerpen die van belang zijn voor de commissie ruimte. Daar heeft u het over. De heer Markus: Dat is precies hetgeen ik vertelde. Volgens mij hoorde de heer Muis mij wel. De voorzitter: Dan gaan we die brief sec voor de commissie ruimte er ook op zetten. Dan zien we wel welke onderwerpen zich daartoe lenen om dat te bespreken. Goed, doen we dat.

De voorzitter, om 22.20 uur: Dan zijn we aan het einde van deze vergadering gekomen en dan is het toch bijna tien voor half elf. We gaan niet schorsen, we gaan aanstaande maandag vrolijk verder met nog een aantal zeer belangrijke onderwerpen. Ik wens u allemaal zeer veel leesplezier toe, want het is een aantal lijvige stukken. Ik zie u weer terug volgende week maandag. Ik ga met de griffie me buigen over een heel mooi onderwerp, dat ik begin van de avond al naar voren heb gebracht. Ik wens u allemaal een goede avond, tot 8 juni. (de commissieleden wensen elkaar digitaal een fijne avond en tot ziens.)